

Algemene
Friese
Onderlinge
Schadeverzekeringsmaatschappij

Jaarverslag
2023

Inhoud

Bestuursverslag	4
Bestuursorganen	4
Bedrijfsstructuur Zevenwouden	5
Verslag van de statutaire directie	9
Verslag van de raad van commissarissen	29
Verslag van de vergadering van afgevaardigden	33
Jaarrekening	34
Geconsolideerde balans (na bestemming resultaat).....	34
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	36
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	38
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	39
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.....	40
Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening.....	40
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	41
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	46
Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	47
Enkelvoudige balans per 31 december (na bestemming resultaat).....	62
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	64
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.....	66
Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening.....	66
Overige gegevens	75
Statutaire regeling betreffende de bestemming van de winst.....	75
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	77

Zevenwouden

De Eenhoorn 2, 8932 NX Leeuwarden
Postbus 901, 8901 BS Leeuwarden

Bestuursverslag

Bestuursorganen

Vergadering van afgevaardigden

Mevrouw M.de Groot-Fondse
De heer S.S. Hellinga
De heer A.B. de Jong
Mevrouw A.E. van Leeuwen-Douwstra
De heer C.B. Okkema
Mevrouw S.M. Potijk
De heer W.R. Tigchelaar
Mevrouw P. van der Zee
De heer S. van der Zee

Raad van commissarissen

De heer C.B. Mulder, voorzitter (afgetreden per 1-9-2023)
De heer W.O. Sierksma (afgetreden per 1-9-2023)
De heer A. Kremer
Mevrouw I. Woldringh
Mevrouw G.B. Duursma, voorzitter (benoemd per 1-9-2023)
De heer N.W. de Boer (benoemd per 1-9-2023)
De heer E. van Hoorn (benoemd per 1-9-2023)

Auditcommissie

De heer N.W. de Boer, voorzitter
De heer A. Kremer
De heer E. van Hoorn

Remuneratiecommissie

Mevrouw I. Woldringh, voorzitter
Mevrouw G.B. Duursma

Statutaire directie

De heer W.R.D.W. Nauta, directievoorzitter
De heer J.H. Lubbers, financieel directeur

Directieteam

De heer W.R.D.W. Nauta, directievoorzitter
De heer J.H. Lubbers, financieel directeur
Mevrouw M.C. Kattouw, directeur volmachten Zevenwouden
De heer G. Kuiper, directeur Noorderlinge verzekeraars

Accountant

Deloitte Accountants B.V.

Bedrijfsstructuur Zevenwouden

De Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij "Zevenwouden" U.A. (verder: Zevenwouden), is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid met als doelstelling: 'het met haar leden sluiten van overeenkomsten van verzekering in de zin van de Wet op het financieel toezicht'.

Kernactiviteit

Zevenwouden is een schadeverzekeraar die zowel de particuliere als de (klein)zakelijke markt bedient. Het overgrote deel van het premievolume heeft betrekking op de branche Brand en in die branche beschikt Zevenwouden over specifieke expertise en ruime ervaring. De verzekeringsactiviteiten van Zevenwouden zijn uitsluitend gericht op gevolmachtigde agenten in de Nederlandse markt en in Nederland gelegen risico-objecten.

Governance inrichting

"Eigenheid in verbondenheid" is het thema waarmee in 2022 een governance wijziging is doorgevoerd. Doelstelling is om Zevenwouden evenals de dochtermaatschappij Noorderlinge verzekeraars meer ruimte te geven in de Nederlandse schademarkt om zich nadrukkelijker zelf te positioneren. Hierbij is de invloed die beide bedrijven op elkaar hebben een sterk vertrekpunt in de markt.

De statutaire directie wordt gevormd door de directievoorzitter en de financieel directeur. De statutaire directie bestaat uit ten minste twee leden en is belast met het besturen van de maatschappij. De verantwoordelijkheid voor het bestuur van Zevenwouden ligt onverminderd bij de statutaire directie als geheel.

Daarnaast bestaat het directieteam uit de directeur volmachten Zevenwouden en de directeur Noorderlinge verzekeraars. Dit directieteam vergadert tweewekelijks. Noorderlinge verzekeraars als een gevolmachtigde agent en Zevenwouden als verzekeraar en risicodragers beschikken over hun eigen businessteam en vergaderen éénmaal per maand.

Volmachten Zevenwouden

Naast de eigen gevolmachtigde agent Noorderlinge verzekeraars heeft Zevenwouden in 2023 in totaal 24 (co)volmachtenaanstellingen.

Noorderlinge verzekeraars

Zevenwouden kiest nadrukkelijk voor samenwerking met gevolmachtigde agenten. Deze samenwerking, partnerschap en persoonlijk zakendoen zijn belangrijke waarden. Door de combinatie van 'eigen risicodragerschap' en een gevolmachtigde agent (Noorderlinge B.V.) kunnen we een full serviceconcept aanbieden aan het intermediair. Dit doen we onder de merknaam "Noorderlinge verzekeraars".

Zevenwouden als verzekeraar en risicodragers

Statuten

- De naam van de maatschappij is Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij "Zevenwouden" U.A.
- De maatschappij heeft haar zetel in Heerenveen.
- Het werkgebied van de maatschappij strekt zich uit tot geheel Nederland.
- De (oud-)leden van de maatschappij zijn niet aansprakelijk voor schulden van de maatschappij en zijn niet verplicht om in enig ten tijde van de ontbinding van de maatschappij blijvend tekort bij te dragen.

Vergadering van afgevaardigden

De maatschappij kent een vergadering van afgevaardigden die uit minimaal zeven en maximaal vijftien afgevaardigden bestaat, die uit en door de leden worden gekozen. De vergadering van afgevaardigden wordt jaarlijks vóór 1 juli bijeengeroepen ter vaststelling van de jaarrekening van de maatschappij.

Raad van commissarissen

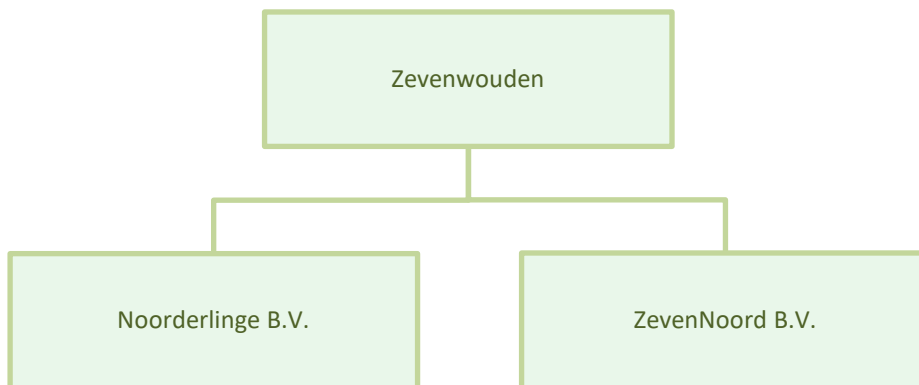
De maatschappij kent een raad van commissarissen bestaande uit ten minste drie en maximaal vijf leden. De raad van commissarissen houdt toezicht op (het beleid van) de statutaire directie en op de algemene gang van zaken in de maatschappij en de daarmee verbonden onderneming en richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de maatschappij en de daarmee verbonden onderneming. De raad van commissarissen staat de statutaire directie met raad ter zijde.

Auditcommissie

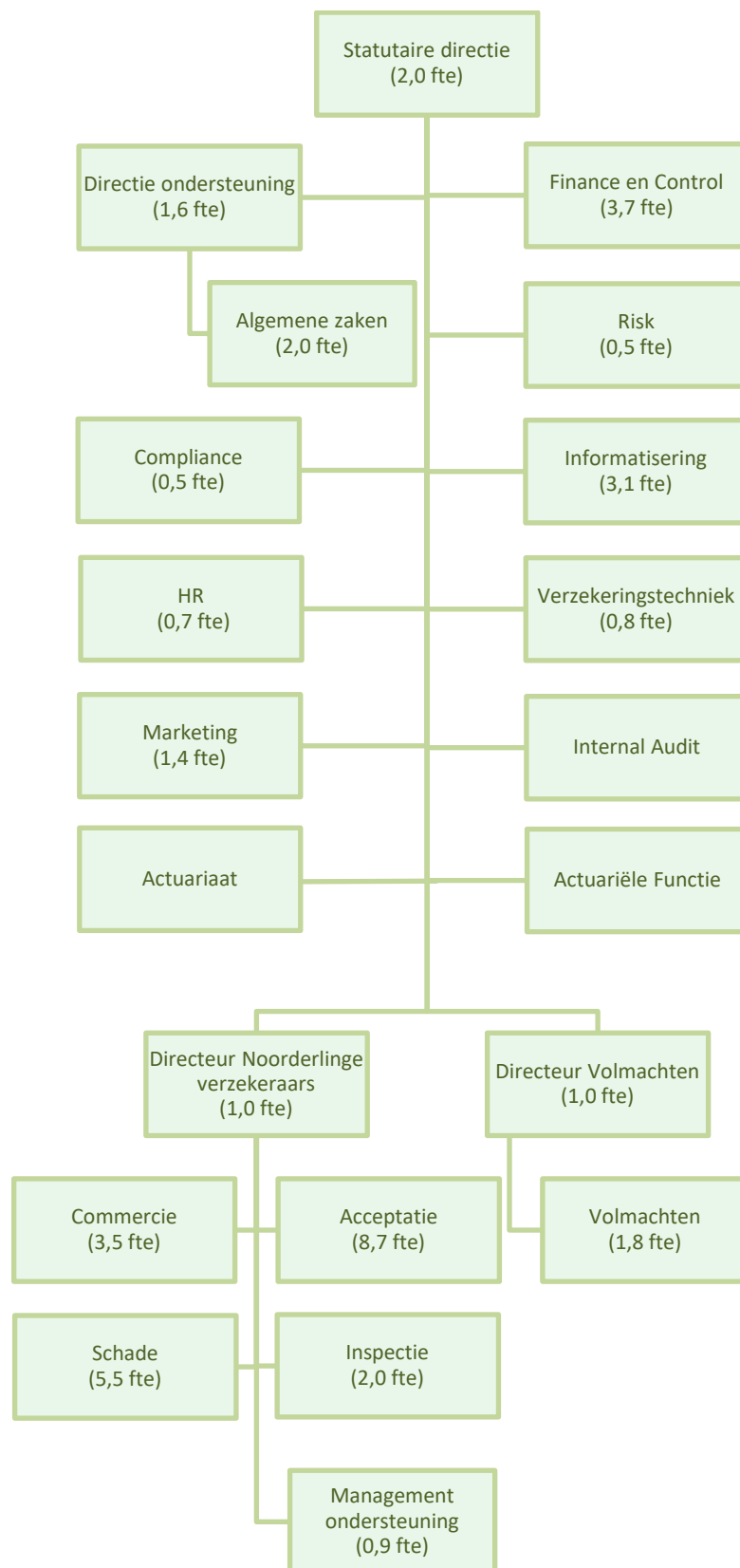
De auditcommissie heeft als belangrijkste taak de toezichhoudende rol van de raad van commissarissen ter zake financiële aangelegenheden te vervullen. De primaire rol van de auditcommissie is om toezicht te houden op de financiële rapportageprocessen, de interne controlesystemen, de onafhankelijkheid en prestaties van de externe en interne auditfuncties en het naleven van de wet- en regelgeving.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie adviseert de raad van commissarissen onder andere over de arbeidsvoorwaarden (waaronder de beloning) van de statutaire directie.

Juridische structuur

Interne organisatiestructuur

Zevenwouden en zijn groepsmaatschappijen hadden gedurende het boekjaar gemiddeld, berekend op fulltime-basis (fte), 41 werknemers in dienst (2022: 39).

Verslag van de statutaire directie

Oekraïne

De oorlog in Oekraïne heeft zich in 2023 voortgezet. De onzekerheid in de wereld over de informatieverstrekking en het verloop van de strijd naast de verschrikkelijke hoeveelheid doden, maakt dat beeldvorming over en weer bewust wordt beïnvloed. Dit geeft onduidelijkheid en onzekerheid in de economische wereld. De geopolitieke spanningen zijn nog steeds voelbaar. De mondiale politiek staat op scherp hetgeen is verslechterd door de situatie rondom Israël en Gaza.

Israël en Gaza

De aanval van Hamas in oktober 2023 op Israël en de daaropvolgende belegering van Gaza door Israël heeft de oorlog in Oekraïne enigszins in aandacht overvleugeld. De verschrikkingen die wij via de media bijna live kunnen volgen, geven een reëel beeld van de humanitaire ramp die zich daar nu afspeelt. De dreigende interventies van omliggende en indirect betrokken landen maken dat er druk staat op de economische ontwikkelingen in de wereld. Tot op heden heeft dit nog niet geleid tot een scherpe bijstelling van de economische verwachtingen. Wij hopen allen op een snelle beëindiging van dit verschrikkelijke leed dat zich nu afspeelt in dit conflict.

Inflatie

Het inflatiepercentage in 2023 is ten opzichte van 2022 gedaald. De energiekosten zijn door de preventieve maatregelen niet laag maar enigszins gestabiliseerd. Dit ondanks de bovenstaande onrust in de wereldpolitiek. De financiële markten hebben 2023 met een positief resultaat kunnen afsluiten.

De consequentie van een nog steeds hoge inflatie is voor Zevenwouden dat de schade-uitkeringen nog steeds negatief worden beïnvloed door de hoge bouwkosten. Dit zal op termijn weer consequenties hebben voor de toereikendheid van de premie.

De iets dalende inflatie heeft in 2023 mede geleid tot een positieve ontwikkeling van de beleggingsportefeuille van Zevenwouden. Ondanks de hoogte van de inflatie hebben wij ook in 2023 niet geconstateerd dat polishouders van Zevenwouden in betalingsproblemen zijn gekomen.

Nederlandse schadeverzekeringsmarkt 2023

Ieder jaar geven wij een bespiegeling op de Nederlandse schadeverzekeringsmarkt. In 2023 is wel gebleken dat zelfs de meest volhardende en ondernemende intermediairs uiteindelijk ook kunnen zwichten voor het aangeboden geld van private equity bedrijven die intermediairs opkopen. Het is schadelijk voor de portefeuille van onze gevolmachtigde agent Noorderlinge verzekeraars. Het is in geen geval goed voor het vertrouwen van de verzekerde in de verzekeringsmarkt. De veronderstelling die hieraan ten grondslag ligt, is dat de overnemende partijen geen toegevoegde waarden leveren. Deze stelling is te algemeen en niet onderbouwd. Duidelijk is wel dat de ervaringen leren, ook in 2023, dat het beheer van een verzekeringsportefeuille vooral een zaak is van betrokken mensen die het beste voor hebben met hun klanten. De zorg die wij hebben voor de provinciale markt is dat de concurrentiepositie ten opzichte van de gevolmachtigde agenten behouden blijft en de zelfstandigheid van het intermediair niet verder in het geding komt.

Als Zevenwouden hebben wij, bij de verdere uitbouw van ons volmachtkanaal, ons vooral gericht op het aanstellen van huisvolmachten. In 2023 is het beeld dat deze huisvolmachten steeds meer worden overgenomen door grote gespecialiseerde volmachtbedrijven. Doorslaggevend hierbij is de centrale en efficiënte inrichting van de administratie en de wet- en regelgeving. De concentratie van volmachtbedrijven maakt dat de verhoudingen in het distributiekanaal onder druk komen te staan. Het aantal volmachtgevende verzekeraars is de laatste jaren afgenomen, de schaarsere tekencapaciteit maakt dat alle partijen zoeken naar een passende partner waarin nog plaats is voor een wederkerig belang.

Zoals al eerder in 2021 en 2022 benoemd, heeft bovenstaande ontwikkeling in het distributiekanaal naast de plaatsgevonden consolidaties binnen de verzekeraars, de onverzekerbaarheid in markt van bepaalde branches doen toenemen. Deze ontwikkeling zal zich onder druk van kosten, toenemende schade en duurder wordende herverzekeringscontracten verder voortzetten.

Zevenwouden en Noorderlinge verzekeraars op de dienstverlening in de schademarkt

Verzekeraar Zevenwouden biedt vanuit een zelfstandige positionering als schadeverzekeraar via zijn gevolmachtigde agent Noorderlinge verzekeraars primair middels het provinciale intermediaire distributiekanaal een particuliere propositie aan, waarin het accent ligt op brand. Hierbij richten wij ons op de particuliere markt en de MKB-markt. In onze bedrijfsvoering staat de ondersteuning en advisering van de gevolmachtigde agent en het intermediair centraal. Hierbij zijn het persoonlijke contact en de korte lijnen onontbeerlijk.

De introductie van het “Uit en Thuis” pakket in het volmachtkanaal naast Noorderlinge verzekeraars, heeft tot op heden een beperkte autonome groei laten zien. Vooral het overnemen van bestaande portefeuilles leidt op dit moment tot de gewenste groei. De intensivering van wet- en regelgeving verhoogt de werkdruk bij zowel Zevenwouden als verzekeraar als wel bij de gevolmachtigde agenten. De kwaliteit van de portefeuilles en de juiste toepassing van wet- en regelgeving staan voor Zevenwouden in 2023 en de komende jaren hoog in het vaandel. De juiste balans tussen groei en rendement is van noodzakelijk belang. In 2023 zijn drie volmachten aangesteld.

Onze strategie voor de komende jaren maakt dat wij als zelfstandige schadeverzekeraar een unieke en herkenbare positie willen innemen als brandspecialist in de volmachtmarkt.

Portefeuillemanagement Zevenwouden

Het jaar 2023 heeft grotendeels in het teken gestaan van een omvangrijk intern project dat ten doel heeft gehad het verbeteren van het rendement in de portefeuille voor de komende jaren. Het kostenniveau en de huidige schaderatio leiden ertoe dat het technisch resultaat beneden verwachting blijft. Hiervan hebben wij als statutaire directie aangegeven dat dit structureel moet worden verbeterd. Dit kan door onder andere, op termijn de acquisitiekosten naar beneden te brengen maar vooral ook door te zorgen voor een goede premie, in vergelijking met de juiste voorwaarden en een actuele inspectie, indien nodig.

Dit betekent ook dat wij ingrijpen in de verzekeraarbaarheid van bepaalde branches. Wij stoppen bijvoorbeeld met het weliswaar reactief verzekeren van agrarische risico's. Ook brengen wij op zowel particulier en klein zakelijk gebied de maximaal verzekerde sommen naar beneden. De door ons vastgestelde risico's die voor Zevenwouden te omvangrijk zijn, zullen worden opgezegd of via ons volmachtkanaal worden ondergebracht bij andere verzekeraars. Dit natuurlijk in overleg met de adviseurs en de gevolmachtigde agenten. Als laatste maatregel zullen alle particuliere polissen van Zevenwouden binnen twee jaar worden omgezet naar de nieuwe productlijn.

Ontwikkelingen verslagjaar 2023

Strategie Zevenwouden en Noorderlinge verzekeraars

Zoals in 2022 reeds aangegeven is de koers “eigenheid in verbondenheid” verder doorgevoerd in onze bedrijfsvoering. Dit betekent concreet dat bovenstaande aanpak rondom bijvoorbeeld het portefeuille management een duidelijke rolverdeling vraagt tussen collega's van Zevenwouden als verzekeraar en Noorderlinge verzekeraars als gevolmachtigde agent. Deze rolverdeling vergt nauwlettendheid en juistheid in de besluitvorming.

Conversie naar verzekeringsproducten “Uit & Thuis”

Het nieuwe particuliere verzekeringsproduct voor brand en opstal genaamd “Uit & Thuis” is vanaf het najaar 2022 beschikbaar voor alle gevolmachtigde agenten. Vanaf begin 2024 moeten alle gevolmachtigde agenten hun oude producten converteren naar dit nieuwe product. De maximale conversieperiode is twee jaar.

Nieuw zakelijk verzekeringsproduct

In 2023 is een nieuw zakelijk verzekeringsproduct voor het midden- en klein bedrijf ontwikkeld. Dit product wordt in 2024 geïntroduceerd.

Aanpassing statuten Zevenwouden

In 2023 zijn de statuten van Zevenwouden geactualiseerd en op 13 april 2023 goedgekeurd door de vergadering van afgevaardigden. De statuten voldoen nu aan de meest recente versie van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersoon (WBTR). Het raad van commissarissen charter en het directie charter zijn hierop aangepast op basis van de geactualiseerde statuten.

Raad van commissarissen

Per 1 september 2023 zijn drie nieuwe leden toegetreden tot de raad van commissarissen. De voorzitter van de raad van commissarissen en de voorzitter van de audit commissie zijn op dat moment als gevolg van einde zittingsperiode afgetreden.

Schadeontwikkeling

Het jaar 2023 is voor Zevenwouden een tegenvallend jaar gebleken waar het de schadeontwikkeling betreft. De noodzaak tot ingrijpen, zoals hierboven beschreven, heeft zich ook in 2023 laten zien. Met name de aantallen grotere schaden is te groot. Toch heeft gedurende lange tijd in 2023 het ernaar uitgezien dat de schaderatio zich beter zou ontwikkelen. De laatste twee maanden van het jaar hebben hierin verandering gebracht met zelfs op oudejaarsavond een forse schade. Dit patroon van veel grote schaden in de laatste maanden begint voor Zevenwouden een trend te worden. Naast een strak inspectiebeleid, blijft een brand een onzeker voorval. De uitdaging voor Zevenwouden de komende jaren is het beperken van de risico's, zorgen voor een adequaat inspectieprogramma en het doorvoeren van een meer dan voldoende premieniveau voor die objecten waarop een verhoogd risico wordt gelopen. De schade ontwikkeling voor 2024 is niet meer een gevolg waarin lijdzaam moeten worden toegekeken. De accenten ten aanzien van preventie en voorwaarden moeten door inspectie duidelijker worden aangebracht.

Ontwikkeling portefeuille

De brutopremie van Zevenwouden stijgt in 2023 met 8,2%. Redenen van de stijging zijn premie aanpassingen en nominale premiegroei bij het intermediair van 6% en bij de gevolmachtigde agenten van 12%.

Digitalisering Noorderlinge verzekeraars

De digitale postverzending heeft ook in 2023 een verdere ontwikkeling doorgemaakt. Dit verbetert onze dienstverlening door minder fouten, snellere verzending maar ook minder kosten. Het verbruik van briefpapier is hierdoor drastisch gedaald. Een wens van onze klanten in het kader van duurzaamheid, maar zeker ook een van ons. Ook geeft deze verzending een betere invulling aan onze zorgplicht. De verzekerde ontvangt bij maatschappij incasso de polis en de voorwaarden in de mailbox. Voor iedere betrokkene een helder en verantwoord proces.

Digitalisering schademelden Noorderlinge verzekeraars

Ook in 2023 hebben wij een positieve ontwikkeling gezien in het schadeproces. Daarnaast hebben wij de limiet voor digitaal schademelden verhoogd naar € 1.250. Hierdoor is de schade afhandeling verbeterd. In 2023 zijn er 3.200 schaden digitaal gemeld.

Organisatie

Governance

Verzekeraar Zevenwouden kent een statutaire directie van twee leden. Het directieteam bestaat uit vier leden. In 2023 heeft de raad van commissarissen tot 1 september 2023 uit vier leden bestaan. Per 1 september 2023 zijn twee leden, conform het rooster, afgetreden en daarna zijn drie nieuwe leden benoemd. De vergadering van afgevaardigden bestaat thans uit negen leden en is in 2023 tweemaal bijeengekomen. Eenmaal voor de vaststelling van de jaarrekening en eenmaal voor de wijziging van de statuten.

De statutaire directie heeft een beleidsbepalende rol en de raad van commissarissen heeft een toetsende rol en houdt toezicht op het gevoerde beleid. De statutaire directie is gedurende het jaar 2023 naast de hierboven genoemde ontwikkelingen, meerdere malen met de raad van commissarissen in gesprek geweest over de wisselingen in onze raad van commissarissen, de statutenwijziging, de bedrijfsvoering, de gevoerde strategie, de voorgestelde meerjarenbegroting in combinatie met het invullen van ons herverzekeringsprogramma, het integrale risicoprofiel van ons bedrijf en de maatregelen om te komen tot risicobeheersing.

De statutaire directie en de raad van commissarissen leggen ieder vanuit hun eigen rol verantwoording af aan de vergadering van afgevaardigden. De vergadering van afgevaardigden verleent decharge voor het gevoerde beleid en toezicht en stelt de jaarrekening vast.

Gedragscodes

Zevenwouden conformeert zich aan de Gedragscode Verzekeraars en de Codewijzer zelfregulering. Op de website van Zevenwouden is een toelichting te vinden over de governance van Zevenwouden. Alle leden van het directieteam en de raad van commissarissen hebben de eed of belofte voor beleidsbepalers in de financiële sector afgelegd. Ook alle medewerkers, met een vast- of jaarcontract hebben de eed of belofte afgelegd. Indien er sprake was van een kritische uitbesteding hebben ook deze leveranciers een belofte of eed afgelegd.

Interne beheersing

De raad van commissarissen van Zevenwouden houdt toezicht op de (financiële) verslaglegging van de organisatie en de bevindingen van de accountant. Daarnaast stelt de raad van commissarissen vanuit de eigen onafhankelijke positie vast dat de opzet en werking van het risico- en interne beheersingssysteem voldoende waarborgen kent voor een integere en beheerste bedrijfsvoering.

Het hebben van deze inrichting zorgt ervoor dat er voldoende waarborgen zijn voor het deugdelijk besturen van de organisatie, alsmede het goed kunnen vervullen van de toezichtstaak door de raad van commissarissen. Deze opzet past bij de aard en omvang van de organisatie.

Het beheersen van de bedrijfsprocessen is voor de statutaire directie van cruciaal belang om voor de lange termijn zekerheid te bieden voor verzekerden en medewerkers. De statutaire directie aanvaardt volledige verantwoordelijkheid voor de opzet en werking van risicobeheersing en controlesystemen.

Als statutaire directie en als directieteam hebben wij op basis van de aard en omvang van onze onderneming in 2023 wederom gekozen voor een gematigd risicoprofiel. Voor de verdere toelichting op de beheersing van de risico's wordt verwezen naar de risicoparagraaf. Deze toelichting is een integraal onderdeel van ons jaarverslag.

COVID-erfenis zijnde tijd- en plaatsafhankelijk werken

In 2022 schreven wij dat wij al met enige verwondering terugkeken naar alles wat we hebben meegemaakt als mens en bedrijf in de COVID-periode. In 2023 is het leven verdergegaan met alle ontwikkelingen in de wereld zoals hiervoor beschreven. Toch is thuiswerken gebleven, weliswaar in de afgesproken pilotvorm voor een jaar, maar toch. De geluiden over nut en noodzaak zijn divers. De eigen belangen, voorkeuren, gewenste werkomgeving maken dat eenieder er op eigenwijze invulling aan geeft binnen de afgesproken regels. Is het nu zo dat COVID hiervoor de versneller is geweest en waren wij uiteindelijk ook op deze werkvormen uitgekomen; wij zullen het niet weten. Thuiswerken, of liever tijd- en plaatsafhankelijk werken heeft een eigen plek in onze bedrijfsvoering bemachtigd. Deze wijze van werken behoeft continu aandacht om te zorgen dat het een positieve bijdrage houdt in onze cultuur en de wijze waarop wij met elkaar omgaan. In 2024 zullen wij samen met de personeelsvertegenwoordiging bekijken op welke wijze wij deze tijd- en plaatsafhankelijk werken verder kunnen invullen.

Beheerst beloningsbeleid

Zevenwouden voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met zijn strategie, risicobereidheid, doelstellingen en kernwaarden. Daarbij wordt rekening gehouden met de lange termijn belangen van de verzekeraar en het maatschappelijk draagvlak. Voor 2023 is voor het gehele bedrijf (exclusief de statutaire directie) de beoordelingstoeslag uitgekomen op 1%.

- De raad van commissarissen kent een remuneratiecommissie; hiervoor gelden onderstaande bepalingen:
  - het doen van een voorstel inzake de bezoldiging van de individuele bestuurders; en
  - indien de remuneratiecommissie ten behoeve van haar taken gebruikmaakt van de diensten van een remuneratieadviseur, vergewist zij zich ervan dat de desbetreffende adviseur geen persoonlijk advies verstrekt aan de bestuurders.
- De beloning van de statutaire directie is gebaseerd op een extern beloningsonderzoek op basis van een benchmark.

- De raad van commissarissen neemt het beloningsonderzoek als uitgangspunt in acht bij het vervullen van hun taak met betrekking tot het beloningsbeleid.
- Zevenwouden conformeert zich aan de cao voor het Verzekeringsbedrijf.
- Zevenwouden kent geen systeem van omzetbonussen.
- Zevenwouden heeft geen winstdelingsregeling.
- Zevenwouden kent geen materiële retentie-, exit- en welkomstpakketten.
- Zevenwouden kent geen variabele beloning voor de statutaire directie.

Stichting Zevenwoudenfonds

De Stichting Zevenwoudenfonds is opgericht op 20 september 2001. Het fonds is echter niet lang actief geweest. Binnen de organisatie van Zevenwouden is het plan opgevat om de stichting weer actief te beheren, hiertoe zijn er in 2023 een tweetal bestuursvergaderingen georganiseerd. Gesproken is met name om het doel van de stichting wellicht van brandpreventie te veranderen naar een meer maatschappelijk doel. Hierover zal in 2024 verder worden nagedacht. Het bestuur bestaat uit drie personen, allen werkzaam binnen de organisatie van Zevenwouden.

Visie op duurzaamheid

Zevenwouden kent als onderlinge verzekeraar geen winstoogmerk, het fundament is schade gezamenlijk dragen vanuit solidariteit. De kernwaarden deskundig, betrouwbaar en persoonlijk typeren de manier waarop Zevenwouden als organisatie opereert. Zevenwouden wil ook in zijn directe omgeving een verschil maken door solidariteit niet alleen te betrekken op verzekeren, maar ook op de kansen die eenieder geboden worden.

Als verzekeraar is Zevenwouden zich terdege bewust van het belang van duurzaamheid. Als gevolg van klimaatverandering nemen zowel de frequentie als de intensiteit van catastrofes toe en daarmee de schadelast als gevolg van deze catastrofes. Om de verzekeraarbaarheid van schade als gevolg van branden, stormen, hagel en overstromingen ook in de toekomst te kunnen borgen zijn goede voorspellende modellen nodig en premiecalculaties die meer op de toekomst dan op het verleden zijn gericht. Hiermee wordt echter de oorzaak van klimaatverandering niet beïnvloed. Omwille van onze toekomst en die van generaties na ons wil ook Zevenwouden nadrukkelijk een bijdrage leveren aan het voorkomen van verdere klimaatverandering.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen hoort daarmee voor Zevenwouden bij een professionele en duurzame vorm van ondernemerschap. Zevenwouden sluit daarvoor aan op de wereldwijde agenda voor duurzame ontwikkeling. De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties bestaan uit 17 doelen die in 2030 van de wereld een betere plek moeten maken.

Zevenwouden heeft zijn beleggingsbeleid aangepast in samenwerking met de vermogensbeheerder. Door verantwoord te beleggen draagt Zevenwouden bij aan een meer duurzame wereld. Het beleggingsbeleid is gebaseerd op een uitsluitingsbeleid gebaseerd op de principes van de UN Global Compact, aangevuld met het wettelijke verbod op beleggingen in bepaalde controversiële wapens en ingestelde sancties door de UN of de Europese Unie. De principes van de UN Global Compact zijn onder meer gerelateerd aan thema's rondom mensenrechten en arbeidsomstandigheden.

Zevenwouden heeft vanuit zijn visie op duurzaamheid zich geïdentificeerd met 4 SDG's waar Zevenwouden zich het meest betrokken bij voelt en via zijn activiteiten de meeste impact op kan hebben.

Impact op duurzaamheid

Goede gezondheid en welzijn

Zevenwouden is overtuigd van het belang van fysiek en mentaal welbevinden van medewerkers en klanten voor de samenleving als geheel. Het personeelsbeleid van Zevenwouden voorziet voor de medewerkers in kortingsregelingen voor een ziektekostenverzekering en sportabonnementen, ergonomisch kantoormeubilair, een rookvrije zone in en rondom het kantoorgebouw en gezonde voeding op kantoor in de vorm van gratis fruitboxen.

Ongelijkheid verminderen

Zevenwouden onderkent het belang van sociale veiligheid, diversiteit en kansengelijkheid voor iedereen. Zevenwouden is werkgever en verzekeraar voor mensen van allerlei achtergronden. Voor innovatie is verscheidenheid aan talent een randvoorwaarde. Zevenwouden wil voor iedereen een open en veilige werkomgeving bieden met gelijke kansen ongeacht gender, culturele afkomst, religie of eventuele arbeidsbeperkingen.

Daarnaast zet Zevenwouden zich actief in om kansengelijkheid uit te bannen in de eigen regio. Afgelopen jaar zijn er meerdere donaties gedaan waaronder aan Coöperatiekring Fryslân. Door onze deelname aan Coöperatiekring Fryslân wordt onze betrokkenheid vertaald in een concrete bijdrage aan de kansengelijkheid voor kinderen in Friesland. Verder is Zevenwouden een samenwerking aangegaan met Stichting Leergeld Leeuwarden. Eén op de acht kinderen in Nederland groeit op in armoede. Door gebrek aan geld is het in steeds meer gezinnen niet mogelijk om kinderen te laten meedoen bij een vereniging, sportclub of muzieklles. Stichting Leergeld wil kinderen wél mee laten doen op school, met sport, muziek of andere kunstzinnige vorming. Daarom is er een samenwerking gekomen tussen Leergeld Nederland, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en St. Jarige Job. Samen wordt er nu één portal geboden waar aanvragen kunnen worden gedaan. Zevenwouden biedt een aantal medewerkers de tijd en gelegenheid om de financiële administratie te voeren en een bestuursfunctie in te vullen.

Tevens is een sponsorbijdrage verstrekt aan de organisatie van een winterfeest in de lokale schouwburg voor de klantenkring van de voedselbank. Naast vertier is tijdens dit feest een verscheidenheid aan informatie aangeboden aan de doelgroep in het kader van armoedebestrijding en is in samenwerking met regionale partijen een gezond groente- en fruitpakket meegegeven.

Leven in het water

Oceanen, zeeën en rivieren beslaan driekwart van de oppervlakte van onze planeet en vormen daarmee het grootste ecosysteem van de wereld. Het belang om dit ecosysteem te beschermen is evident.

Zevenwouden streeft er in de eigen bedrijfsvoering naar om het afval te scheiden en de hoeveelheid plastic afval zo veel mogelijk te reduceren.

Leven op het land

Bescherming, herstel en duurzaam beheer van het leven op het land is een belangrijke duurzaamheidsdoelstelling die Zevenwouden onderschrijft. Het gaat hierbij zowel om natuurbescherming als behoud van biodiversiteit. Zevenwouden werkt in de eigen bedrijfsvoering aan verduurzaming door elektrificatie van leaseauto's, de aanleg van laadpalen voor medewerkers en gasten en de realisatie van groene stroom in de vorm van zonnepanelen. Eind 2023 is het dak voorzien van nieuwe isolatie en zonnepanelen en in 2023 zijn de oplaadfaciliteiten uitgebreid.

Het beleggingsbeleid van Zevenwouden is gebaseerd op de principes van de UN Global Compact. Het thema milieu is aan een van deze vier principes gerelateerd, waarbij bedrijven waarin wordt belegd initiatief dienen te nemen in de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën en initiatief nemen om grotere verantwoordelijkheid op milieugebied uit te dragen.

De milieubelasting van branden en schadeherstel beperkt Zevenwouden door de al eerdergenoemde preventiecampagne en het op duurzame wijze afvoeren van brandafval alsmede duurzaam schadeherstel in samenwerking met partners als Crawford, Salvage, Nomot, Le-tec en Polygon.

Zevenwouden neemt deel aan het netwerk van Ynnatura, samen met veel andere ondernemers in de regio. Ynnatura zet zich in voor het behoud van de Friese natuur door deel te nemen aan projecten van It Fryske Gea en groene projecten uit te voeren op bedrijventerreinen.

Governance duurzaamheid

De financieel directeur is als statutair directielid verantwoordelijk voor de portefeuille duurzaamheid. Hij wordt bijgestaan door een team van medewerkers die duurzaamheid als aandachtsgebied hebben. Twee van deze medewerkers hebben de module duurzaam ondernemen gevolgd. Deze module maakt deel uit van de opleiding Post-HBO Bedrijfskunde. Kennis door de financieel directeur is opgedaan door deelname aan diverse netwerken, bijeenkomsten van DNB, Verbond van Verzekeraars, Nyenrode Business Universiteit en van de Nederlandse vereniging van commissarissen & directeuren (NCD).

Risicomanagement Zevenwouden

Algemeen

Zevenwouden heeft zijn risicomanagementsysteem beschreven in het risicomanagementbeleid en risicobeheerproces. De statutaire directie is eindverantwoordelijk voor het risicomanagement waarbij zij wordt ondersteund door de risicomanagementfunctie. De operationele afdelingen zijn verantwoordelijk voor het beheersen van de risico's.

Het risicomanagementraamwerk is ingericht op erkende standaarden en richtlijnen zoals COSO, FIRM en Good Practice Risicomanagement verzekeraars van DNB. Met behulp van het raamwerk worden risico's geïdentificeerd (onderkennen en meten), beoordeeld, beheerst, bewaakt (monitoren) en gerapporteerd.

Solvabiliteitspositie

De aanwezige solvabiliteit bij Zevenwouden onder de uitgangspunten van Solvency II bedraagt per 31 december 2023 € 10.665.000. Het kapitaal (SCR, Solvency Capital Requirement) waarover Zevenwouden moet beschikken conform Solvency II regelgeving bedraagt € 5.469.000. De SCR-ratio is derhalve 195%. Het minimumkapitaal (MCR, Minimum Capital Requirement) voor een verzekeraar als Zevenwouden bedraagt € 4.000.000. De aanwezige solvabiliteit bij Zevenwouden conform berekening MCR bedraagt € 10.192.000 en hierdoor komt de MCR-ratio uit op 255%. Zevenwouden blijft onder de Solvency II-regelgeving een solvabele maatschappij.

De vereiste solvabiliteit ofwel het Solvabiliteitskapitaalvereiste ('SCR') en Minimumkapitaalvereiste ('MCR') per einde verslagjaar is onder te verdelen naar de volgende belangrijkste componenten:

Solvabiliteitspositie Solvency II (x 1.000 €)	2023	2022
Eigen vermogen (vennootschappelijk)	10.436	10.421
SCR		
In aanmerking komend vermogen ter dekking SCR	10.665	10.888
Solvabiliteitskapitaalvereiste	5.469	5.302
Solvabiliteitsratio op basis van SCR	195%	205%
MCR		
In aanmerking komend vermogen ter dekking MCR	10.192	10.093
Minimumkapitaalvereiste	4.000	4.000
Solvabiliteitsratio op basis van MCR	255%	252%
Minimumsolvabiliteit (intern)	130%	125%
1 ^e Interventieniveau	220%	225%
Kapitaalbeslag per risicogroep (x 1.000 €)	2023	2022
SCR Schaderisico's	2.982	2.997
SCR Marktrisico's	901	847
SCR Tegenpartijrisico	1.371	1.324
SCR Zorgrisico	51	51
SCR Operationeel risico	1.262	1.143
Diversificatie-effect	-1.098	-1.060
Totaal Solvabiliteitskapitaalvereiste	5.469	5.302

Het schaderisico is opgebouwd uit de volgende componenten:

Type schaderisico's (x 1.000 €)	2023	2022
SCR Catastroferisico	2.028	1.928
SCR Premie- en reserverisico	1.738	1.862
SCR Royement	10	16
Diversificatie-effect	-794	-809
Totaal SCR schaderisico	2.982	2.997

Uit de opbouw van het kapitaalbeslag valt af te leiden dat bij Zevenwouden in het berekende kapitaalbeslag in 2023 het schaderisico ten opzichte van 2022 vrijwel gelijk is gebleven. Dit komt mede omdat de mitigatie van de verzekeringstechnische risico's binnen het herverzekeringscontracten gelijk zijn gebleven.

Kapitaalbeleid

Zevenwouden stuurt in zijn kapitaal- en risicomanagementbeleid op basis van Solvency-II uitgangspunten. De solvabiliteitspositie meet Zevenwouden af aan de verhouding tussen de aanwezige en vereiste solvabiliteit (SCR). Zevenwouden houdt als minimumsolvabiliteit (intern) 130% van de vereiste solvabiliteit aan.

Het is niet waarschijnlijk dat de aanwezige solvabiliteit acuut daalt onder de minimumsolvabiliteit. Als de aanwezige solvabiliteit echter de minimumsolvabiliteit nadert, zal Zevenwouden proactief maatregelen treffen om extra kapitaal te genereren of om de risico's te verminderen. Deze maatregelen staan (onder meer) beschreven in het kapitaalbeleid van Zevenwouden.

Mogelijkheden om de aanwezige solvabiliteit te versterken zijn onder andere:

- premieverhoging;
- kostenbesparing;
- herziening van de polisvoorwaarden;
- verlagen risicoprofiel beleggingen;
- afstoten van een product of (deel)markt.

Voor behoud van de continuïteit van Zevenwouden is een 1^e interventieniveau berekend. De risicobereidheid is tevens op dit 1^e interventieniveau gebaseerd.

Risicobeheersing Zevenwouden

Zevenwouden heeft zijn risicobeheersingssysteem dusdanig ingericht dat de statutaire directie in staat wordt gesteld om op efficiënte en effectieve wijze bedreigingen die het behalen van strategische doelstellingen in de weg staan, vroegtijdig te signaleren en vervolgens te beheersen.

Binnen het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden houdt de risk- en compliance officer in overleg met de statutaire directie zich bezig met het opstellen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het algehele risicobeleid. De risk- en compliance officer legt het risicobeleid ter vaststelling voor aan de statutaire directie. De raad van commissarissen houdt toezicht op het gevoerde risicobeleid van Zevenwouden. Daartoe bespreekt de raad van commissarissen het risicoprofiel van Zevenwouden en beoordeelt op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid. Het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden omvat onder meer het door Zevenwouden gevoerde risicobeleid, risicobereidheid, het beoordelen van de eigen risico's en de solvabiliteit van Zevenwouden.

Zevenwouden heeft een fraudebeleid vastgesteld waarin maatregelen zijn geformuleerd ter voorkoming en beheersing van fraude. De fraudecoördinator en de fraudecontactpersonen geven invulling aan de beheersing van deze frauderisico's.

Risicobereidheid en risicoprofiel

De statutaire directie van Zevenwouden stelt minimaal 130% van de SCR vast als interne solvabiliteitseis. De interne solvabiliteitseis is verhoogd van 125% naar 130% naar aanleiding van scenario berekeningen. Daarnaast heeft de statutaire directie een 1^e interventieniveau van 220% berekend. De risicobereidheid is tevens op deze 1^e interventieniveau gebaseerd. Het doorlopen van de risicobeheercyclus, waarvan de Own Risk Solvency Assessment ("ORSA") deel uitmaakt, levert waardevolle nieuwe inzichten op. Deze inzichten kunnen worden gebruikt om de risicobereidheid en -profiel bij te stellen. Door middel van de doorrekening van diverse stress-scenario's in de ORSA wordt de passendheid van deze interne solvabiliteitseis getoetst. Uit deze doorrekeningen is gebleken dat deze eis passend is voor Zevenwouden, waarbij voldoende veiligheidsmarge in acht wordt genomen ten opzichte van de wettelijke ondergrens van 100%.

Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (ORSA)

In het kader van het risicobeheer vereist Solvency II dat elke verzekeraar zijn eigen risico's en solvabiliteit beoordeelt. De verzekeraar dient zijn algehele solvabiliteitsbehoefte vast te stellen aan de hand van die risico's waaraan Zevenwouden blootstaat dan wel in de toekomst zou kunnen blootstaan. Zevenwouden waarborgt dat het over voldoende kapitaal beschikt om in zijn algehele solvabiliteitsbehoefte te kunnen voorzien. De ORSA van Zevenwouden biedt inzicht in de effectiviteit van het risicobeheer en de weerbaarheid van Zevenwouden tegen stress-scenario's die de solvabiliteitspositie kunnen bedreigen over een tijdshorizon van vijf toekomstige jaren. De ORSA maakt integraal deel uit van het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden.

In het jaar 2023 is door Zevenwouden een volledige ORSA uitgevoerd. Deze is vastgesteld door de statutaire directie, goedgekeurd door de raad van commissarissen en ingediend bij DNB.

Op basis van de uitgevoerde ORSA kan Zevenwouden concluderen dat zijn solvabiliteitsratio in voldoende mate impactvolle stresssituaties kan opvangen met het beschikbare risicokapitaal. Daarnaast wil Zevenwouden benadrukken dat solvabiliteit voor Zevenwouden niet het enige kengetal is dat gebruikt wordt om zijn organisatie te beoordelen.

Werking van risicomanagement

Periodiek worden de brutorisico's (exclusief beheersmaatregelen) middels een brede uitvraag binnen de organisatie bepaald. De nettorisico's worden na werking van de beheersmaatregelen bepaald. De nettorisico's moeten binnen de risicobereidheid vallen.

Uit de door Zevenwouden uitgevoerde risicoanalyse is gebleken dat de belangrijkste risico's (in aflopende volgorde) die Zevenwouden bedreigen, de volgende zijn:

- A. Toekomstperspectief: toekomstvastheid van het verdienmodel.
- B. Herverzekeraars: voor het afsluiten van de herverzekeringscontracten is Zevenwouden afhankelijk van de herverzekeraars.
- C. Omgevingsrisico: het bepalen van de positie van Zevenwouden in de totale verzekeringsmarkt en hoe dit het beste ingezet kan worden voor toekomstige groei.
- D. ICT-risico: risico op verlies van gegevens door cybercrime waardoor er sprake is van schade en mogelijk de continuïteit van de organisatie in gevaar komt en er sprake is van reputatierisico.

Tevens is belangrijk te onderkennen binnen welke tijdstermijn bovenstaande risico's zich kunnen manifesteren en daarmee de interne solvabiliteitspositie van Zevenwouden (kunnen) bedreigen.

Type risico	Korte termijn (<1 jaar)	Middellange termijn (1-5 jaar)	Lange termijn (> 5 jaar)
Toekomstperspectief		X	
Herverzekeraars		X	
Omgevingsrisico		X	
ICT-risico		X	

Beschrijving van de risico's en beheersmaatregelen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de risico's en de beheersmaatregelen die zijn getroffen.

Verzekeringstechnische risico's

Algemeen

Het sluiten van schadeverzekeringen is de kernactiviteit van Zevenwouden, waarbij Zevenwouden zich specialiseert in brandverzekeringen. Een afgesloten verzekering die past binnen de door Zevenwouden gehanteerde acceptatienormen zou geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen verzekeringstechnische risico's zich anders ontwikkelen dan verwacht. Onverwachte gebeurtenissen of omstandigheden kunnen leiden tot geleidelijke erosie van de verdien capaciteit. De verzekeringstechnische risico's die Zevenwouden loopt zijn inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Deze risico's kunnen zich manifesteren in de vorm van catastrofe-, premie- en reserverisico's.

Catastroferisico's

Dit betreft de concentratie van verzekeringstechnische risico's in een bepaald geografisch gebied die als gevolg van één gebeurtenis gelijktijdig schade kunnen oplopen. De belangrijkste gebeurtenissen die onder de dekking vallen, zijn schaden als gevolg van stormen, hagelbuien of andere van buiten komende onheilen. Dit risico is herverzekerd middels een catastrofecontract. Schade ten gevolge van terrorisme is herverzekerd via de pool van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij Terrorismeschaden.

Premie- of lopend jaarrisico

Het premie- of lopend jaarrisico betreft met name het risico dat de schadefrequentie en/of de grootte van de schade per geval nadelig afwijkt van de verwachting. Deze catastrofe- en premierisico's worden beheerst doordat:

- Zevenwouden een acceptatiebeleid voert en acceptatienormen hanteert alvorens een schadeverzekering wordt afgegeven. De acceptatieregels zijn in een periode van vele jaren ontwikkeld en verfijnd.
- Onroerende goederen met een verhoogd risicoprofiel als onderdeel van het acceptatieproces worden geïnspecteerd door ervaren inspecteurs.
- Zevenwouden verzekerde risico's heeft herverzekerd voor zover zij de risicobereidheid (eigen behoud) te boven gaan.

- Zevenwouden een prudent herverzekeringsbeleid toepast dat is afgestemd op de risicobereidheid en financiële draagkracht van Zevenwouden.
- Zevenwouden gebruikmaakt van een professionele herverzekeringsmakelaar die zorg draagt voor een optimale plaatsing van het herverzekeringsprogramma op basis van gemodelleerde schadestatistieken.
- Zevenwouden een premiebeleid voert waarbij in de premiestelling rekening wordt gehouden met inflatie.

Reserverisico

Het reserverisico is het risico dat Zevenwouden niet voldoende schadevoorzieningen heeft gevormd ter dekking van (verwachte) schaden. Zevenwouden beheerst dit risico doordat:

- Zevenwouden een prudent schadereserveringsbeleid volgt waarbij op dossierniveau door ervaren schadebehandelaars een voorziening wordt bepaald.
- Zevenwouden een aanvullende voorziening vormt voor schaden die nog niet (volledig) zijn gemeld maar zich reeds hebben voorgedaan.
- Zevenwouden zijn uitloopresultaten periodiek beoordeelt en op basis daarvan op dossierniveau zijn reserves bijstelt indien daar aanleiding toe is.
- Zevenwouden zijn schaden heeft herverzekerd die het eigen behoud te boven gaan.
- Zevenwouden bij de bepaling en bijstelling van voorzieningen rekening houdt met prijsontwikkeling.

Strategisch risico

Dit is het risico dat Zevenwouden een strategie voert die niet voldoende aansluit op klantbehoeften of ontwikkelingen in de markt waarin de organisatie opereert. Het strategisch risico omvat ook het risico van een niet-tijdige implementatie van de bedrijfsstrategie. Hiervoor wordt wekelijks de voortgang gemonitord door het directieteam.

De directie heeft samen met de raad van commissarissen in 2023 een strategische risicoanalyse uitgevoerd. Deze geïdentificeerde risico's bestaan uit interne en externe risico's. Het belangrijkste externe risico is de afhankelijkheid van de herverzekeraars. De beheersmaatregel is om samen met de broker goed in contact met de herverzekeraars te blijven en hun regelmatig op de hoogte houden van de plannen en de voortgang. Hierdoor probeert Zevenwouden invloed op de voorwaarden met de herverzekeraars te krijgen.

Omgevings- en reputatierisico

Wijzigingen in relevante wet- en regelgeving worden op de voet gevolgd door de risk- en compliance officer waardoor Zevenwouden tijdig kan inspelen op wijzigingen binnen het wettelijke kader.

De concurrentie in de schadeverzekeringssector is al jaren hevig. Door een zorgvuldige totstandkoming van de strategie die nauw aansluit bij de marktbehoefte is Zevenwouden concurrerend binnen dit marktsegment. Zevenwouden focust op actief portefeuille management, homogeniteit binnen de risicoportefeuille, inspecteert aangeboden en bestaande risico's en investeert in efficiency voor proces- en productvoering. Hierdoor kan Zevenwouden de concurrentie het hoofd bieden. Reputatierisico's worden beheerst door zorgvuldige procesvoering en adequate informatieverstrekking. Daarnaast wordt (nieuw) personeel gescreend op integriteit en antecedenten (zie ook integriteitsrisico).

Prijrisico

Er bestaan drie vormen van prijrisico's: valutarisico, renterisico en marktrisico. Deze begrippen worden hierna verder toegelicht.

Valutarisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen.

Renterisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van de rente.

Marktrisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van marktprijzen, veroorzaakt door factoren die uitsluitend gelden voor het individuele instrument of de emittent ervan, of door factoren die alle instrumenten die verhandeld worden in de markt beïnvloeden.

Algemene beheersing prijsrisico

In algemene zin wordt het prijsrisico beheerst door een prudent beleggingsbeleid te voeren. Binnen het beleggingsbeleid zijn restricties opgenomen ten aanzien van de toelaatbare positie die in een bepaalde beleggingscategorie mag worden ingenomen. Deze restricties zijn een verdeling van 85% vastrentende waarden en 15% zakelijke waarden. De maximale weging in zakelijke waarden is 20%. Het beheer van beleggingen is uitbesteed aan vermogensbeheerder Oolders, Heijning & Voogelaar (OHV) te Amsterdam. Het beleggingsbeleid voorziet erin dat afgeleide financiële instrumenten (derivaten) niet voor speculatie doeleinden mogen worden ingezet. Er worden geen nieuwe directe beleggingen in vastgoed gedaan en geen nieuwe onderhandse leningen meer verstrekt. Voorts wordt er een buy-en-hold-strategie gevolgd. Maandelijks worden de resultaten uit de beleggingen intern gevolgd en gerapporteerd aan het management.

Opvallende waarde mutaties worden zoveel mogelijk verklaard. De statutaire directie kan niet zelfstandig opereren zonder een positief advies van de beleggingscommissie die vier keer per jaar vergadert.

Beheersing valutarisico

De portefeuille wordt alleen belegd in de euro.

Beheersing renterisico

Zevenwouden loopt een renterisico ten aanzien van zijn beleggingen in vastrentende waarden. Dit omvat vooral de beleggingen in vastrentende beursgenoteerde obligaties en in mindere mate verstrekte onderhandse leningen. Zevenwouden beheerst zijn renterisico door de duration (gewogen gemiddelde looptijd) van beleggingen te maximaliseren op vijf jaar, zoals vastgesteld in het beleggingsbeleid. Hierdoor wordt de impact van wijzigingen van de marktrente op de herwaardering van deze beleggingen beperkt gehouden.

Beheersing marktrisico

Zevenwouden loopt marktrisico over zijn beleggingen in aandelen. Zevenwouden beheerst het marktrisico door zijn beleggingen goed te spreiden over diverse vermogenstitels waardoor schommelingen van de prijs van individuele vermogenstitels elkaar beter compenseren. Daarnaast zijn er limieten gesteld ten aanzien van de maximale posities die Zevenwouden wenst in te nemen met betrekking tot aandelen.

Gevoeligheid marktrisico

Indien de beleggingen in aandelen(fondsen) met 50% in waarde dalen, daalt de solvabiliteitsratio met ongeveer 3 procentpunt. De daling wordt verklaard doordat de afname van het vermogen niet volledig gecompenseerd wordt door een afname in de solvabiliteitsvereiste (SCR). Uit deze berekening blijkt dat Zevenwouden na een dergelijk scenario blijft voldoen aan zijn minimumsolvabiliteitsvereiste.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat door gebrek aan liquide middelen Zevenwouden niet in staat is om op korte termijn aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Zevenwouden beheerst het liquiditeitsrisico doordat:

- Zevenwouden een liquiditeitsbeleid heeft.
- Zevenwouden een deel van zijn middelen liquide aanhoudt onder andere in rekening-courant bij de bank. Op deze manier is in geval van calamiteiten snel geld beschikbaar.
- Voor geplande investeringen impliciet liquiditeit wordt vrijgehouden zodat externe financiering niet nodig is. Indien noodzakelijk worden er beleggingen liquide gemaakt.
- Met de herverzekeraars contractueel de afspraak is vastgelegd dat in geval van potentiële liquiditeitsproblemen bij Zevenwouden door het uitkeren van een bedrag waarvoor een recht op herverzekeringsdekking bestaat, een voorschot op de herverzekeringsclaim zal worden verstrekt.

Kasstroomrisico

Het kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument, zullen fluctueren in omvang. De blootstelling van Zevenwouden aan kasstroomrisico is zeer beperkt en raakt uitsluitend de andere financiële beleggingen op de balans. Deze rentevergoeding is van verwaarloosbare betekenis binnen het geheel van de beleggingsopbrengsten in de niet-technische rekening.

Zevenwouden accepteert het gelopen kasstroomrisico omdat deze een gevolg is van het liquide aanhouden van middelen. Het liquide aanhouden van middelen is nodig om het liquiditeitsrisico te mitigeren. Wel is het de intentie van Zevenwouden om een groter deel van de aangehouden spaartegoeden te beleggen in andere financiële instrumenten in lijn met het beleggingsbeleid.

Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico is het risico dat de tegenpartij van een financieel instrument niet aan zijn verplichting zal voldoen, waardoor Zevenwouden een financieel verlies te verwerken krijgt. Dit risico heeft voornamelijk betrekking op beleggingen in obligaties en aandelen, aangehouden tegoeden bij banken, vorderingen op volmachtorganisaties en vorderingen uit herverzekeringen. Het kredietrisico wordt beheerst doordat:

- Zevenwouden hoofdzakelijk belegt in obligaties die een kredietwaardige rating hebben.
- Zevenwouden herverzekerde risico's spreidt over een panel aan herverzekeraars die allemaal een minimale (S&P) rating van A- als ondergrens moeten hebben.
- Zevenwouden voor de aanstelling van volmachtorganisaties een due diligence onderzoek uitvoert en periodiek de rekening-courant posities afrekent.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat bedrijfsprocessen niet ongestoord of niet effectief kunnen verlopen als gevolg van handelen of nalaten van medewerkers van Zevenwouden of van derden, dan wel door toevallige gebeurtenissen of omstandigheden. Zevenwouden beheerst dit risico door:

- Interne controle op de operationele processen vanuit de 1^e, 2^e en 3^e lijn.
- Capaciteitsplanning door organisatorische en personele inrichting in evenwicht te brengen met de bedrijfsdoelstellingen.
- Sturing op permanente educatie van de statutaire directie en commissarissen en het op peil houden van vakbekwaamheid van de medewerkers door het stimuleren van het volgen van opleiding en het organiseren van workshops op het gebied van schade, technische inspectie, acceptatie en Solvency II.
- Risico-gebaseerde audits op operationele processen als onderdeel van het programma van internal audit.

ICT-risico

Het ICT-risico betreft het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende zijn beveiligd. Zevenwouden beheerst dit risico doordat:

- De ICT-infrastructuur is uitbesteed aan een hosting partner die over datacenters beschikt met uitgebreide continuïteits- en beveiligingsfaciliteiten op het gebied van back-up en alternatieve stroomvoorzieningen.
- De hosting partner legt verantwoording af over zijn interne beheersingsmaatregelen middels een ISAE-3402. Deze wordt beoordeeld door onze compliance afdeling.
- Toegang voor medewerkers tot de digitale werkomgeving is beveiligd middels persoonlijke login-ID met wachtwoord met daarbij een frequente wijzigingscyclus. Voor thuiswerken moeten medewerkers gebruik maken van twee factor authenticatie.
- Jaarlijks het DNB self-assessment in het kader van de good practice informatiebeveiliging wordt ingevuld.
- Implementeren van de Digital Operational Resilience Act (DORA) ter mitigatie van het cyberberrisico.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de aan derden uitbestede werkzaamheden evenals de door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel, de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de bedrijfsvoering van Zevenwouden verstoren of bedreigen. Zevenwouden beheerst dit risico doordat:

- Zevenwouden een uitbestedingsbeleid heeft geformuleerd waaraan de belangrijkste uitbestede diensten en/of processen worden getoetst.

- Met gevolmachtigde agenten afspraken zijn overeengekomen en vastgelegd in volmachtovereenkomsten (VSV) die voldoen aan NVGA-richtlijnen.
- Naleving van gemaakte volmachtafspraken worden getoetst met behulp van audits, controleverklaringen van de accountants, het werkprogramma risicobeheersing volmachten, cijferanalyses, de bezoeken en eigen waarnemingen.
- Met belangrijke uitbestedingspartners Service Level Agreements zijn overeengekomen en/of ISAE-3402 rapportages worden opgevraagd en deze worden jaarlijks besproken en vastgelegd. Hierbij zal in het kader van DORA uitgebreid worden gekeken naar de uitbestedingspartners aangaande ICT.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van Zevenwouden wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van zijn organisatie, veroorzaakt door zijn medewerkers dan wel de directie in het licht van wet- en regelgeving en maatschappelijke door Zevenwouden opgestelde normen.

Zevenwouden beheerst dit risico door:

- Het afleggen van een (moreel) ethische verklaring door leden van de statutaire directie en de raad van commissarissen.
- Het afleggen van de eed of belofte door alle medewerkers.
- Pre-employment screening wordt toegepast bij indiensttreding.
- Geheimhoudingsbepalingen worden gehanteerd in arbeidsovereenkomsten.
- Diverse gedragscodes zijn ingevoerd op het gebied van integriteit en ongepaste gedragingen.
- De mogelijkheid tot interne fraude wordt gemitigeerd door toepassing van functiescheidingen in de processen en interne controlemaatregelen.

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar en de resultaten

Resultaat

Zevenwouden heeft 2023 afgesloten met een geconsolideerd positief financieel resultaat van € 569.742 (2022: van € 1.835.551 negatief).

Ontwikkeling portefeuille

De portefeuille (en hiermee de premie) is in 2023 gegroeid met 8,2% (2022: 10,2%). Reden van de stijging is groei bij het intermediair (6%) en groei bij de gevolmachtigde agenten (12%). In 2022 is naast nominale groei van bestaande intermediairs en gevolmachtigde agenten ook extra premie ontvangen van reeds in 2022 aangestelde volmachten en in 2023 (co-)volmachten. Wanneer een portefeuille wordt aangeboden, zal deze alleen worden geaccepteerd als deze portefeuille positief bijdraagt aan het rendement van Zevenwouden.

Geboekte brutopremies (x € 1.000)	2023	2022
Noorderlinge verzekeraars	25.102	23.787
Overige gevolmachtigde agenten	17.468	15.542
Geboekte brutopremie	42.570	39.329

Grote schaden

Het jaar 2023 is voor Zevenwouden een relatief slecht schadejaar gebleken. Na een normaal schadeverloop in de eerste twee kwartalen, waarbij het technisch resultaat zich positief ontwikkelde, is Nederland begin juli geraakt door storm Poly. Voor Zevenwouden betekende dit een schadelast van ruim € 800.000. In het vierde kwartaal zijn acht schaden groter dan € 100.000 gemeld en hiermee kwam het totaal over 2023 op twintig grote schaden. Dit zijn vijf grote schaden meer dan in 2022. Hiervan betreffen, inclusief storm Poly, tien schaden meer dan € 250.000. Dit totaal resulteert in een combined ratio van 101,9%.

Zevenwouden is tevreden over een dalende schadefrequentie en dalende ratio attritional losses. We zien in de afgelopen jaren hierin een dalende trend en dit toont aan dat de kwaliteit van onze portefeuille beter is geworden.

Herverzekeringen

Vergaande kapitaalbescherming is essentieel voor Zevenwouden om zelfstandigheid voor de komende jaren te garanderen. Zevenwouden heeft een proportioneel herverzekeringsprogramma in de vorm van een Quota Share contract. Dit programma is een continuering van het programma van 2022.

Voor het jaar 2023 zijn collectieve herverzekeringscontracten ingekocht: een contract ter afdekking van schade als gevolg van brand, een contract ter bescherming tegen catastrofes (voornamelijk storm) en een contract voor variadekkingen (voornamelijk particuliere aansprakelijkheid). De contracten kennen een proportionele dekking (Quota Share) waardoor schade vanaf de eerste euro voor een deel voor rekening van de herverzekeraar komen.

Zevenwouden heeft maatregelen genomen om eventuele negatieve gevolgen omtrent het herverzekeringsrisico te mitigeren. Zo is ieder kwartaal de kredietwaardigheid van de herverzekeraars gemonitord en is de spreiding van herverzekeringscontracten over meerdere herverzekeraars verdeeld om het tegenpartijrisico te beperken.

Bijzonderheden 2023

Voorziening niet-toereikende premie

Bij de verlenging van de herverzekeringscontracten voor 2023 is sprake geweest van een ongekend harde verzekeringsmarkt. Gevolg hiervan is dat de herverzekeraars de premies en retenties flink hebben verhoogd. Daarnaast is de cederingscommissie Brand aanzienlijk verlaagd.

De verwachte negatieve nettomarge 2023 voor Brand heeft geleid tot het opnemen van een voorziening niet-toereikende premie van € 1.250.000 per eind 2022.

Zevenwouden is begin 2023 een project gestart teneinde de verwachte negatieve nettomarge voor Brand te verbeteren. De maatregelen die vanuit het project zijn voorgesteld, zullen de kwaliteit van de portefeuille positief beïnvloeden.

Voorgaande heeft geleid tot een sterke verbetering van de verwachte nettomarge voor Brand en hierdoor is de voorziening niet-toereikende premie bijgesteld naar € 540.000 per ultimo boekjaar 2023.

Beleggingen

Macro-economische ontwikkelingen

Waar 2022 het jaar was van fors en snel stijgende inflatie, was 2023 juist het jaar waarin de geldontwaarding behoorlijk daalde.

Voor een belangrijk deel is die daling veroorzaakt door een statistisch effect. Inflatie is de verandering van het prijsniveau over een periode van twaalf maanden. In 2022 stegen energieprijzen hard als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Bij het berekenen van de inflatie in 2022 vergeleken de statistici die fors hoge energieprijzen met de normale energieprijzen van een jaar eerder. Procentueel was er sprake van een grote stijging. Gegeven het gewicht van energie in het totale inflatiecijfer, zorgde dat voor een behoorlijke opwaartse druk op de inflatie. In 2023 was het tegenovergestelde het geval.

Wanneer de energieprijzen in 2023 onveranderd waren gebleven, dan zou dat al de inflatie sterk omlaag drukken. Immers, de energieprijzen waren, in procenten uitgedrukt, dan nagenoeg onveranderd geweest, met nauwelijks opwaartse druk op de inflatie. Dat de energieprijzen in 2023 aanmerkelijk daalden, drukte de inflatie nog harder omlaag door dat wiskundige effect.

De logistieke knelpunten in de wereldeconomie, zoals de opgelopen kosten van het vervoeren van vracht uit China naar Europa en de VS, die in 2022 de inflatie aanjoegen, losten zich in 2023 grotendeels op. Met als gevolg neerwaartse druk op de inflatie.

Tot slot waren er in 2023 effecten van de renteverhogingen van de centrale banken aan het werk. De centrale banken zijn begonnen met het verhogen van de rentes in 2022 en zijn daar een groot deel van 2023 mee

doorgegaan. Bij veel centrale banken, zoals bij de Europese Centrale Bank (ECB) en de Fed, was er zelfs sprake van de snelste renteverhogingencyclus ooit gezien. Die renteverhogingen hielden de prijsstijgingen ook in toom in 2023.

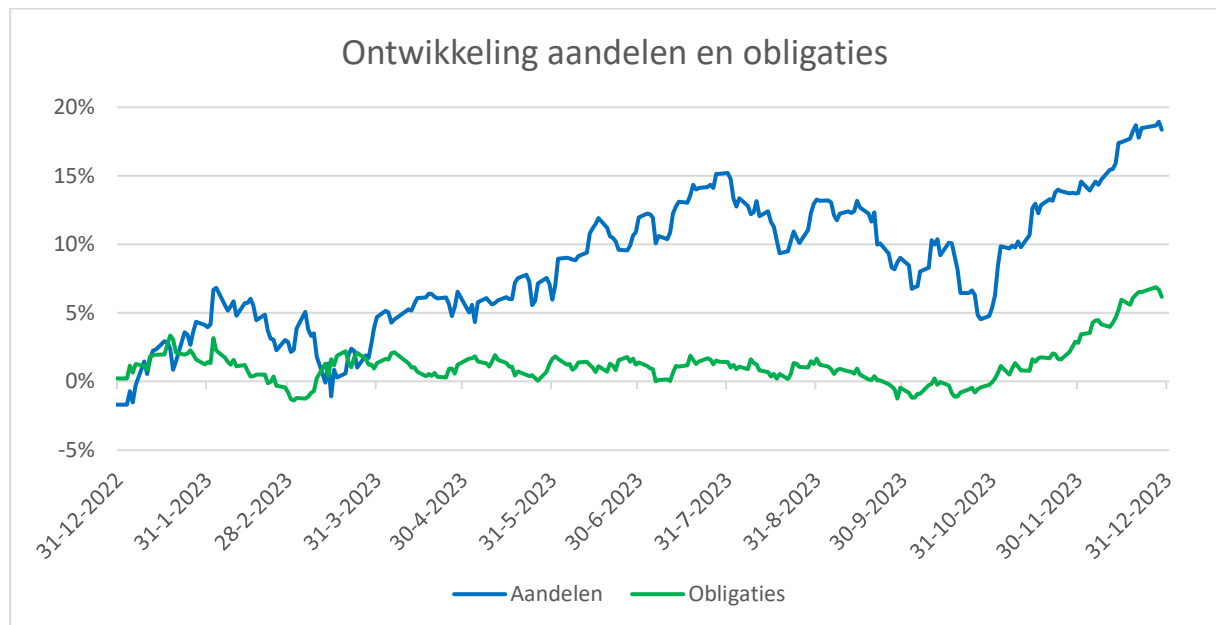
De grote verrassing van 2023 was de veerkracht van de Amerikaanse economie. Waar een groot deel van analisten een recessie had verwacht in de VS in 2023, groeide die economie met ruim 3 procent, naar alle maatstaven een meer dan keurig groeipercentage. Een onaangename verrassing van 2023 was de economie van China. Waar men een sterke opleving na het einde van de coronamaatregelen had voorzien, bleef dat uit voordat door aanhoudende problemen in de vastgoedsector. Die sector is, direct en indirect, goed voor ongeveer een kwart tot één derde van het Chinese bruto binnenlands product, hetgeen betekent dat problemen in dat deel van de economie haast per definitie voelbaar en zichtbaar zijn in de gehele economie van China.

Grote mate van onzekerheid hield in 2023 aan, vooral uit de geopolitieke hoek. Niet alleen de oorlog in Oekraïne bleef aan de gang, de kans dat die in de nabije toekomst beëindigd zal worden, nam almaar af. Ondertussen hielden ook de spanningen aan tussen China en Taiwan en daarmee tussen China en de VS. Eind 2023 kwam daarbij de oorlog in het Midden-Oosten sinds begin oktober, een oorlog die sinds het begin alleen maar heviger werd en meer landen erbij betrokken raakten. Een gevolg van die oorlog was ook dat vrachtschepen niet meer veilig door de Rode Zee en het Suezkanaal kunnen varen.

Waar de Amerikaanse economie een hoge groei liet zien, bleef de groei in de eurozone steken op een half procent, waar de grootste economie van de muntunie, die van Duitsland, gekrompen is. De Europese economie heeft meer last van vooral de oorlog in Oekraïne dan de VS.

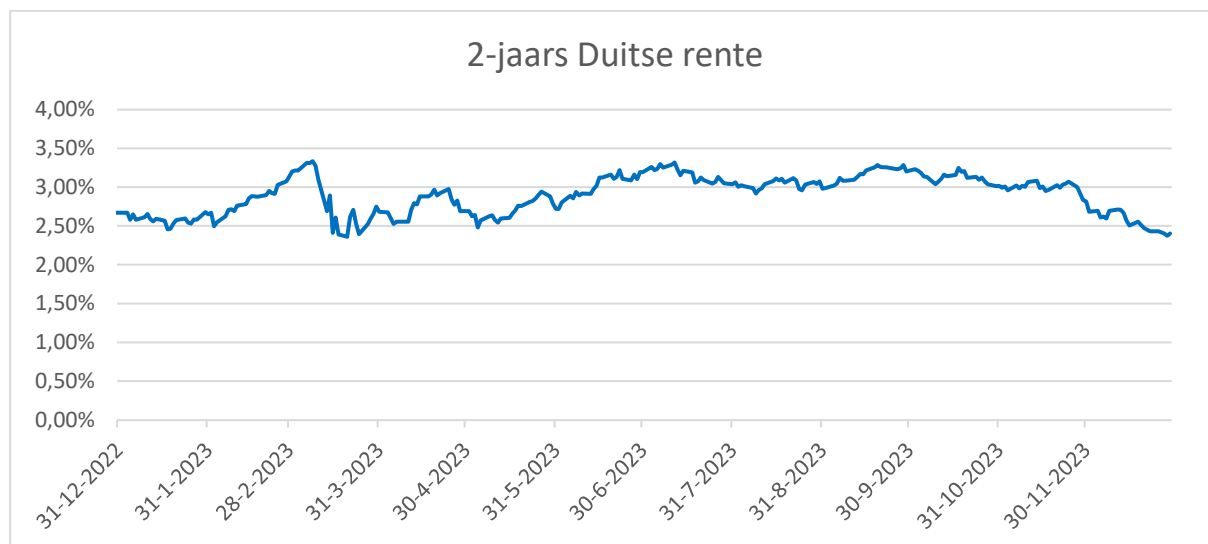
Beleggingen

De beleggingsportefeuille is gedurende 2023 belegd in overeenstemming met het strategisch beleggingsbeleid van Zevenwouden. Aan het einde van het boekjaar bestond de beleggingsportefeuille uit obligaties (93,4%) en aandelen (6,6%). Het rendement van de portefeuille is in 2023 uitgekomen op 5,7%, met positieve bijdragen van zowel de obligaties als aandelen. De volgende grafiek geeft de rendementsontwikkeling van een brede index van obligaties en aandelen weer.

Duitsland wordt gebruikt als benchmark voor rentes binnen de eurozone, daarom wordt verwezen naar de Duitse rente. Na de sterke stijging in 2022, daalde de rente licht in 2023. De 2-jaars Duitse staatsrente daalde van 2,7% naar een niveau van 2,4% in 2023. Onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van de 2-jaars Duitse rente in 2023.

Ook rentes met langere looptijden daalden licht. De 5-jaars Duitse staatsrente daalde met 50 basispunten naar een niveau van 1,95% gedurende 2023. Door de hogere rente aan het begin van het jaar en de daaropvolgende daling, genereerden de obligatiebeleggingen in de portefeuille een positief rendement. Ook aandelen stegen in waarde, voornamelijk in het laatste kwartaal, gedreven door beter dan verwachte inflatiecijfers en afnemende recessieangst.

Terreinen en gebouwen eigen gebruik

In 2023 is geïnvesteerd in de verduurzaming van het kantoorpand te Leeuwarden door extra dakisolatie aan te brengen en de installatie van zonnepanelen. Het kantoorgebouw is getaxeerd door een erkende makelaar en is in 2023 in waarde gestegen met € 55.000 tot € 1.150.000. De komende jaren zullen investeringen worden gedaan ter verduurzaming van het kantoorpand.

Financiële instrumenten

Door het hanteren van financiële instrumenten als hulpmiddel ter afdekking van financiële risico's kunnen risico's ontstaan. Zevenwouden neemt posities in primaire financiële instrumenten vanuit het perspectief van verantwoord vermogensbeheer, waarbij een zeker rendement wordt beoogd maar de kapitaalspositie voorop staat. Het beleid van Zevenwouden staat niet toe dat er zelfstandig in afgeleide financiële instrumenten (zoals derivaten) wordt belegd met het oog op afdekking van financiële risico's of vermogensbeheer. Zevenwouden heeft in zijn beleggingsbeleid vastgelegd dat bij hoge uitzondering en met toestemming van de commissarissen risico's kunnen worden afgedekt door derivaten. In 2023 is geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Liquiditeit

De liquide middelen zijn gestegen van € 4.380.000 (geconsolideerd) naar € 5.449.000 eind 2023. De aanwezige liquiditeit wordt als voldoende beschouwd.

Kosten en investeringen

De totale bedrijfskosten zijn met 4,5% gestegen naar € 7.394.000 (2022: € 7.069.000). Deze toename wordt veroorzaakt door een stijging van de personeelskosten (4%) en stijging van de overige bedrijfskosten (5%).

De stijging van de personeelskosten wordt veroorzaakt door de collectieve beoordelingstoelage en een cao-stijging. Zevenwouden hecht belang aan deskundigheid en ziet dit als één van zijn kernwaarden. Hierdoor zijn de opleidingskosten in 2023 gestegen.

De overige bedrijfskosten zijn gestegen doordat de ICT-kosten zijn verhoogd door indexatie (inflatie), investeringen in het ICT-volmachtenkanaal en door meer digitale postverzending. Hiertegenover staat een daling van de fysieke postverzending. De kosten van de actuaire (1^e lijn) zijn gestegen vanwege extra inzet project ter verbetering rendement Zevenwouden. De kosten voor energie en water zijn gestegen en er zijn extra marketinguitgaven gedaan. De kosten voor de broker herverzekeringen zijn gedaald.

Zevenwouden heeft als maatschappelijk betrokken onderneming in 2023 bijgedragen aan de organisatie van een winterfeest in de lokale schouwburg voor de klantenkring van de voedselbank. Als donateur is een bijdrage gedaan aan It Fryske Gea en Coöperatiekring Fryslân. Zevenwouden is daarnaast een samenwerking aangegaan met Stichting Leergeld Leeuwarden. Zevenwouden biedt een aantal medewerkers de tijd en gelegenheid om de financiële administratie te voeren en een bestuursfunctie in te vullen.

Een deel van de bedrijfskosten wordt doorberekend aan dochter Noorderlinge B.V. De kostenratio 2023 (bedrijfskosten ten opzichte van brutopremie) is hiermee uitgekomen op 8,0% (2022: 8,4%).

Er zijn tijdens het verslagjaar naast duurzame investeringen in dakisolatie en zonnepanelen ten behoeve van het kantoorpand geen investeringen van wezenlijk belang geweest.

Continuïteitsveronderstelling

Bij de verlenging van de herverzekeringscontracten voor 2023 is sprake geweest van een ongekend harde verzekeringsmarkt. Gevolg hiervan is dat de herverzekeraars de premies en retenties flink hebben verhoogd. Zevenwouden is begin 2023 een project gestart teneinde de verwachte negatieve nettomarge voor Brand te verbeteren. De maatregelen die vanuit het project zijn voorgesteld, zullen de kwaliteit van de portefeuille positief beïnvloeden.

Zevenwouden verwacht dat de reeds genomen en nog te nemen maatregelen voldoende effectief zullen zijn. Ook verwacht Zevenwouden aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen en dat het geheel der werkzaamheden kan worden voortgezet. Er is hierbij geen sprake van afhankelijkheid van aanvullende medewerking van derden.

Op basis hiervan verwacht Zevenwouden duurzame voortzetting van de organisatie en is er geen sprake van onzekerheid over de continuïteit.

Vooruitzichten 2024

Zoals eerder aangegeven hebben wij in 2023 alle voorbereidingen moeten treffen om in 2024 een start te kunnen maken met de door ons voorgestelde conversie. Deze omzetting van het oude particuliere pakket ALKP naar het "Uit en Thuis" pakket is een omvangrijke operatie die wij samen met onze eigen gevolmachtigde agent Noorderlinge verzekeraars en de overige volmachten zullen moeten voltooien. De tijd die wij hiervoor hebben ingeruimd is twee jaar. De nader gedefinieerde risico's zullen moeten worden omgezet of opgezegd voor eind 2024. Doelstelling van deze beheersmaatregelen is dat het portefeuillemanagement zal worden verbeterd, de risico's en premie beter in verhouding met elkaar zijn waardoor er een gezondere portefeuille ontstaat met een verbeterd technisch resultaat. De norm voor deze conversie zal op hoofdlijnen het nieuwe "Uit en Thuis" pakket zijn.

In 2023 hebben wij kunnen ervaren dat onze schaalgrootte in relatie met bovenstaande inspanningen ook een keerzijde heeft. Het is eenvoudigweg een proces van continu keuzes maken, prioriteiten stellen en rekening houden met de belastbaarheid van de eigen collega's. De variëteit van onderwerpen en de veelheid aan wet- en regelgeving maken dat proportionaliteit ook in 2024 een belangrijk thema zal zijn in onze bedrijfsvoering. De aandacht van het management voor genoemde dilemma's vereist korte lijnen, een onverzettelijke houding en een focus in de aanpak. Voor onze medewerkers is een heldere doelstelling van belang, niet alle onderwerpen zijn even belangrijk. Wat wel van belang is dat de dienstverlening naar onze klanten te allen tijde van een buitengewoon niveau is. Dat is wat wij zijn en wat de klant van ons vraagt.

Het nieuwe volmachtbeleid zal in het eerste kwartaal van 2024 worden afgerond. De doelstelling zal naast een gezonde groei vooral liggen op een kwalitatieve verbetering van de portefeuille. Zowel in de uitvoering en nakoming van het werkprogramma als wel het rendement van de portefeuilles. De verwachting voor 2024 is dat wij een beperkt aantal nieuwe volmachten zullen aansluiten, maar veel meer aandacht zullen moeten hebben voor de provinciale portefeuilles die door grote volmachtpartijen worden opgekocht en daardoor veelal uit de

portefeuille van Noorderlinge verzekeraars zullen verdwijnen. Ook voor de gevolmachtigde partijen staan de komende twee jaar in het teken van de genoemde conversie. Ieder op zijn eigen tempo maar wel conform de daartoe opgestelde uitgangspunten en instructies.

Zevenwouden groeit, in premieomvang maar ook in mensen. In overleg met onze personeels-vertegenwoordiging zullen wij in 2024 als statutaire directie het initiatief nemen om te komen tot de inwerkingtreding van een ondernemingsraad. Dit zullen wij doen onder externe begeleiding om te komen tot een juiste, moderne, maar vooral passende opzet.

Slotwoord

De laatste maanden van 2023 eindigden helaas met een aantal grote schaden. Dit ondanks een eerder redelijk verlopen schadejaar. De noodzaak om dicht op de portefeuille te zitten, is hiermee wederom aangetoond. Natuurlijk heeft een schadebedrijf als dat van ons te maken met onzekere voorvallen. De eigen invloed op een gezonde portefeuille met actuele herbouwwaarden, een goede premie met evenzo actuele voorwaarden is een continu proces. Dit vereist voor het komend jaar eigenaarschap en proactief handelen van onze volmachten, maar vooral ook van onze collega's van Zevenwouden. De schaderatio is geen gevolg maar een ratio waarop je daadwerkelijk invloed hebt. Voor het jaar 2024 en de komende jaren is de ontwikkeling van ons technisch resultaat maar zeker ook de ontwikkeling van onze schaderatio van cruciaal belang. We zullen de ontwikkeling hiervan als directie blijven monitoren.

Wij sluiten het jaar 2023 voor Zevenwouden af met een positief resultaat. De toereikendheid van de premies is verbeterd. Hierdoor is de premietekortvoorziening per 31 december 2023 sterk gedaald ten opzichte van 31 december 2022.

Geconsolideerd moeten onze beleggingen en het resultaat van Noorderlinge verzekeraars nog iets beter. Wij zijn tevreden maar er is ruimte voor een structurele verbetering. Dit gaan wij bereiken door een kwalitatief goede conversie. Samen met onze collega's maar vooral met onze klanten.

De koerswijziging "eigenheid in verbondenheid" in onze governance maakt dat 2024 nog meer mogelijkheden aan het bedrijf geeft om te werken aan een verbeterde winstgevende groei. Dit vereist doorgaan op de ingeslagen weg. Dit vereist duidelijkheid in ons merkenbeleid naar onze klanten toe. Maar uiteindelijk vereist dit commitment bij onze collega's om de gestelde doelen te realiseren, zowel voor Zevenwouden als wel voor Noorderlinge verzekeraars.

Al eerder is in dit verslag aangegeven hoe hard er gewerkt is met een onze collega's. Ook dit jaar willen wij als statutaire directie hierbij stilstaan door iedereen te bedanken voor de bijdragen die eenieder op zijn eigen wijze heeft geleverd. De toegevoegde waarde van onze persoonlijke dienstverlening is en blijft onderscheidend in de markt. Dit blijft een speerpunt in onze dienstverlening en een belangrijk punt in de merk positionering Zevenwouden en Noorderlinge verzekeraars. Wij danken onze collega's voor hun collegialiteit, hun klantgerichtheid en hun betrokkenheid.

Wij danken de raad van commissarissen voor de samenwerking in 2023. Een speciaal dankwoord aan de afgetreden heren Mulder en Sierksma die altijd het vertrouwen aan ons als statutaire directie hebben gegeven. Hun jarenlange bijdrage als commissaris van Zevenwouden is van fundamenteel belang geweest voor het voortbestaan van ons bedrijf in deze vorm. Wij hebben inmiddels een drietal nieuwe commissarissen mogen verwelkomen en hebben absoluut vertrouwen in de samenwerking de komende jaren. De onderlinge overdracht van taken is zeer zorgvuldig en voorspoedig verlopen, dank daarvoor.

Ook dit jaar willen wij de leden van de vergadering van afgevaardigden danken voor hun bijdrage in de vergaderingen, maar vooral voor hun steun aan het door ons gevoerde beleid. In 2024 zullen wij afscheid nemen van vier leden, die inmiddels een aanmerkelijke tijd lid zijn geweest van de vergadering. Enorm bedankt daarvoor. Wij zullen hun inzet missen maar hebben vertrouwen in het feit dat we goede vervangers voor hen zullen vinden.

Leeuwarden, 3 april 2024

Wiebo Nauta
directievoorzitter

Jan Lubbers
financieel directeur

Verslag van de raad van commissarissen

Zevenwouden kijkt terug op een jaar met één grote storm (Poly) en een aantal forse branden. De oorlog in Oekraïne, indexeringen en een zekere verharding op de herverzekeringmarkt beïnvloedden de financiële gezondheid van Zevenwouden in 2023.

Ook dit jaar spreekt de raad van commissarissen veel waardering uit voor de manier waarop de statutaire directie en alle medewerkers vorm en inhoud hebben gegeven aan de verdere ontwikkeling van het bedrijf. De opzet van een gestructureerde projectorganisatie draagt bij aan beter inzicht in de strategische keuzes op de middellange en langere termijn.

De raad van commissarissen is tevreden over het gevoerde beleid in 2023. De resultaten zijn nog niet op het gewenste niveau. Toch heeft de raad van commissarissen vertrouwen in de koers en de aanpak zoals die door de statutaire directie is vastgesteld. Dank is er voor de samenwerking met de statutaire directie en de transparante wijze van communiceren. De raad van commissarissen onderkent verder dat een gezonde bedrijfsvoering alleen mogelijk is indien er sprake is van open bedrijfscultuur waarin iedereen zich als mens en professional kan manifesteren. De loyaliteit, kennis en kunde van medewerkers zijn belangrijke bouwstenen voor de komende jaren. De raad van commissarissen heeft er alle vertrouwen in dat statutaire directie en medewerkers elkaar hierin de komende jaren kunnen versterken.

Samenstelling raad van commissarissen

Tot 1 september 2023 had Zevenwouden vier commissarissen. De heer Mulder fungeerde als voorzitter en mevrouw Woldringh als vicevoorzitter en voorzitter van de remuneratiecommissie. De heer Mulder was eveneens lid van de remuneratiecommissie. De heer Sierksma fungeerde als lid en was voorzitter van de auditcommissie, waarvan ook de heer Kremer als lid onderdeel uitmaakt. Per 1 september zijn de heren Mulder en Sierksma afgetreden onder veel woorden van dank en lof voor de inzet van hun kennis en ervaring en hun betrokkenheid. Mevrouw Duursma heeft de heer Mulder in de rol van voorzitter en lid van de remuneratiecommissie opgevolgd. De heer De Boer is voorzitter van de auditcommissie geworden. De heer Van Hoorn is lid van de auditcommissie.

Overzicht nevenfuncties leden raad van commissarissen

Mevrouw G.B. Duursma (1972) is opgeleid als bedrijfseconoom. Ze is al meer dan 25 jaar directeur/eigenaar van restaurant en partycentrum De Pleats in Burgum. In de afgelopen jaren heeft ze vele bestuurlijke en toezichthoudende functies vervuld waarbij ze haar brede ervaring inzet. Mevrouw Duursma is lid raad van commissarissen van Empatec NV (maatschappelijk werkbedrijf Sneek), raad van toezicht NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden en raad van advies bij Get There (ICT-bedrijf in Leek).

De heer E. van Hoorn (1969) volgde een studie tot registeraccountant en was na een carrière in de accountancy 15 jaar lang actief in de pensioenen- en verzekeringssector in diverse management- en directiefuncties. Thans is hij werkzaam als voorzitter college van bestuur bij Stichting Gereformeerde Scholengroep te Groningen. Daarnaast is hij lid raad van commissarissen bij Stichting Wetland Wonen te Vollenhove en lid raad van toezicht bij Zorgverlening Het Baken te Elburg. Zijn expertise ligt vooral op het gebied van financiën, audit, risicomanagement en bedrijfsvoering.

De heer N.W. de Boer (1958) is opgeleid als accountant en controller en was bijna 30 jaar actief als financieel directeur in de verzekerings- en bankensector. Zijn ervaring op financieel gebied, audit, informatiebeveiliging en risicomanagement heeft hij ook benut in diverse toezichthouderfuncties.

De heer De Boer is lid raad van commissarissen van de Stichting Beroepsopleiding Huisartsen (SBOH) en lid van de raad van toezicht Stichting Natuurmuseum Fryslân.

De heer A. Kremer (1970) heeft als bedrijfskundige ruim 25 jaar ervaring in het bedrijfsleven opgedaan onder andere op het gebied van IT, informatiebeveiliging/cyber security, risicomanagement en dataprivacy. Momenteel is hij directeur van CBI - management B.V.

Mevrouw I. Woldringh (1969) is gespecialiseerd in organisatieontwikkeling, stakeholdermanagement en duurzaamheid in de zorgsector en heeft ruim 25 jaar ervaring in de publieke en private sector. Daarnaast is zij geregistreerd mediator. Zij maakt onderdeel uit van het managementteam van Interzorg Noord-Nederland.

Vergaderingen

In 2023 is zowel de raad van commissarissen als de auditcommissie formeel vijf keer bijeengewees. De remuneratiecommissie is formeel twee keer bijeengewees. Daarnaast zijn twee informele bijeenkomsten gehouden. Met kennisgeving afwezig waren twee leden van de raad van commissarissen, te weten eenmaal één commissaris op 29 juni 2023 en eenmaal één commissaris op 14 december 2023.

In 2023 zijn de volgende onderwerpen in de reguliere vergaderingen aan de orde geweest: strategische risico-analyse, de charters voor risicomanagement en compliance en het charter voor actuariel toezicht, de ORSA rapportage, de risk rapportage en de compliance rapportage. Daarnaast is het herverzekeringsbeleid aan de orde geweest. In de reguliere vergaderingen zijn de rapportages van de accountant, Internal Audit, actuaris en risk- en compliance officer geagendeerd. Deze vergaderingen zijn voorbereid door de voorzitter van de raad van commissarissen in het tweemaandelijks overleg met de statutaire directie. In dit overleg is gesproken over actuele thema's, de voorbereiding op de vergaderingen van de raad van commissarissen met de statutaire directie én de bijeenkomsten met de vergadering van afgevaardigden.

Auditcommissie

In 2023 heeft de auditcommissie ieder kwartaal de tussentijdse resultaten besproken zoals die werden gerapporteerd door de actuariële en financiële functie. Tevens kwamen in 2023 aan de orde: het actuariel charter 2023, het internal auditplan 2023, het herverzekeringsprogramma voor de komende jaren, de meerjarenbegroting, de jaarrekening 2022, het accountantsverslag en de managementletter 2023 van Deloitte.

De auditcommissie vergaderde in 2023 vijfmaal. Per 1 september traden twee nieuwe leden aan: de heer De Boer (voorzitter) en de heer Van Hoorn. De heer Sierksma trad per die datum af en vanaf die datum bestaat de auditcommissie uit drie leden. De aanwezigheid van de leden van de auditcommissie bedroeg 100%. Er werd deels digitaal vergaderd. De auditcommissie werd ook altijd bijgewoond door de statutaire directie van Zevenwouden, de 2^e lijns actuaris (Arcturus), de controlerend accountant van Deloitte en de internal auditor (BDO).

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie heeft het functioneren van de statutaire directie over 2023 beoordeeld. De commissie heeft haar waardering uitgesproken voor de aanpak van de statutaire directie in 2023. Zowel de statutaire directie als de raad van commissarissen kijken terug op een constructieve samenwerking in 2023. De zelfevaluatie raad van commissarissen is besproken in de reguliere overleggen tussen de remuneratiecommissie en de statutaire directie. Alle commissarissen hebben de jaarlijkse permanente educatie van het Verbond van Verzekeraars gevolgd. Uitbreiding van het loongebouw en benchmark zijn uitgebreid aan de orde geweest. Geconcludeerd is dat de uitbreiding van tussenschalen in het loongebouw passend en marktconform zijn beoordeeld. Daarnaast is gestart met de actualisatie van de arbeidsovereenkomsten van de statutaire directieleden.

Vergadering van afgevaardigden

De raad van commissarissen heeft tweemaal een bijeenkomst met de vergadering van afgevaardigden gehad. De vergadering van afgevaardigden is uitgebreid op de hoogte gebracht van de ontwikkeling en de achterliggende beleidsvoornemens. De vergadering van afgevaardigden heeft instemmend gereageerd op de jaarrekening 2022 en deze dan ook vastgesteld. Daarbij is decharge verleend aan de statutaire directie voor het in 2022 gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht. Daarnaast heeft de vergadering van afgevaardigden de gewijzigde statuten goedgekeurd. De raad van commissarissen dankt de leden van de vergadering van afgevaardigden voor hun betrokkenheid en waardevolle inbreng.

Samenwerking statutaire directie

De raad van commissarissen heeft volledige open informatievoorziening ervaren bij alle voorgelegde onderwerpen in 2023. Het overleg met de statutaire directie wordt als direct en transparant ervaren.

Strategie en doelstellingen

Als raad van commissarissen hechten wij eraan om forse stappen te nemen in de duurzaamheidsontwikkeling van Zevenwouden. Alhoewel er nog een weg is te gaan, hebben wij vertrouwen in de aanpak en het beoogde resultaat binnen de breedte van de financiële kaders, wet- en regelgeving en niet in de laatste plaats de eigen ambities.

Risicomanagement

De raad van commissarissen ziet erop toe dat de statutaire directie zorgdraagt voor beleid dat is gericht op beheersing van gesignaleerde risico's. De statutaire directie zorgt ervoor dat dit beleid zijn weerslag vindt in procedures en maatregelen, dat relevante bedrijfsonderdelen en personen in kennis worden gesteld van dit beleid en dat het beleid, de procedures en maatregelen systematisch en onafhankelijk worden getoetst. Beheerste en integere bedrijfsvoering is hier het uitgangspunt. Dit jaar heeft de raad van commissarissen in overleg met de statutaire directie nadrukkelijk stilgestaan bij de audit en het plan van aanpak Cybersecurity. Daarnaast is evenals in andere jaren gezamenlijk met de statutaire directie stilgestaan bij het integrale risicomanagementsysteem, de risicohouding en het risicoprofiel. Per kwartaal worden de bevindingen van de risk- en compliance functie besproken, altijd in aanwezigheid van deze disciplines zelf.

Verslaggeving en wettelijke controle jaarrekening

De raad van commissarissen heeft (via de auditcommissie) toezicht gehouden op het financiële verslaggevingsproces, de wettelijke controle van de jaarrekening, inclusief de onafhankelijkheid van de accountant en de opzet en werking van het risicobeheersingssysteem van de maatschappij. Deloitte Accountants B.V. is per 1 augustus 2019 benoemd als de externe accountant van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij "Zevenwouden" U.A. en heeft in onze opdracht de jaarrekening onderzocht. De raad van commissarissen heeft de door de statutaire directie opgemaakte jaarrekening 2023 en het door Deloitte Accountants B.V. opgestelde accountantsverslag, de controleverklaring en de daarbij behorende bevindingen en aandachtspunten besproken met de statutaire directie en de accountant. De hieruit volgende actiepunten worden bewaakt. De jaarrekening 2023 is door Deloitte Accountants B.V. gecontroleerd en van een goedgekeurende controleverklaring voorzien.

Vooruitkijken

De komende twee jaar zal voor Zevenwouden volledig in het teken van de conversie van de oude particuliere productlijn naar het nieuwe "Uit en Thuis" product staan. Deze conversie zal moeten plaatsvinden bij alle gevolmachtigde agenten van Zevenwouden. De voortgang hiervan en de beoogde rendementsverbetering zal nauwlettend worden gemonitord.

Tot slot

De raad van commissarissen onderschrijft de focus en saamhorigheid van medewerkers en de statutaire directie om te komen tot het bereiken van de gestelde doelstellingen. De raad van commissarissen spreekt speciale dank en waardering uit voor alle medewerkers van Zevenwouden en Noorderlinge verzekeraars voor hun inzet, betrokkenheid en vakmanschap.

Leeuwarden, 3 april 2024

G.B. Duursma, voorzitter

I. Woldringh, commissaris

N.W. de Boer, commissaris

E. van Hoorn, commissaris

A. Kremer, commissaris

Verslag van de vergadering van afgevaardigden

Op 7 februari 2023 is in het bijzijn van de notaris, raad van commissarissen en de statutaire directie de statutenwijziging op detailniveau met de vergadering van afgevaardigden uitvoerig besproken. Deze bijeenkomst was ter voorbereiding op de algemene vergadering van afgevaardigden.

De algemene vergadering van afgevaardigden heeft op 13 april 2023 plaatsgevonden.

In deze bijeenkomst werd:

- de jaarrekening over 2022 vastgesteld;
- decharge verleend aan de statutaire directie voor het gevoerde beleid in 2022;
- decharge verleend aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht in 2022;
- goedkeuring verleend aan de statutenwijziging van Zevenwouden (op basis van de WBTR);
- goedkeuring verleend aan de benoeming van mevrouw G.B. Duursma, de heer N.W. de Boer en de heer E. van Hoorn tot lid van de raad van commissarissen;
- goedkeuring verleend aan de herbenoeming van de heer C.B. Okkema en de heer S. van der Zee tot lid van de vergadering van afgevaardigden.

Jaarrekening

Geconsolideerde balans (na bestemming resultaat)

Activa		31 december 2023	31 december 2022
Beleggingen	1.		
Terreinen en gebouwen			
<i>Voor eigen gebruik</i>		<i>1.150.000</i>	<i>1.095.000</i>
		<u>1.150.000</u>	<u>1.095.000</u>
Overige financiële beleggingen			
<i>Aandelenfondsen</i>	2.	<i>820.756</i>	<i>682.595</i>
<i>Obligaties</i>	3.	<i>8.402.480</i>	<i>7.977.480</i>
		<u>9.223.236</u>	<u>8.660.075</u>
		10.373.236	9.755.075
Vorderingen			
Vorderingen uit directe verzekeringen			
<i>Verzekeringnemers</i>		<i>17.866</i>	<i>54.623</i>
<i>Intermediairs</i>	4.	<i>1.294.131</i>	<i>1.268.376</i>
Vorderingen uit herverzekering		<i>240.637</i>	<i>1.196.727</i>
Verzekeringsmaatschappijen		<i>-</i>	<i>-</i>
Overige vorderingen		<i>10.140</i>	<i>7.519</i>
Belastingen	5.	<i>552.724</i>	<i>346.429</i>
		<u>2.115.498</u>	<u>2.873.674</u>
Overige activa			
Materiële vaste activa	6.	<i>75.508</i>	<i>97.203</i>
Liquide middelen	7.	<i>5.449.259</i>	<i>4.379.768</i>
		<u>5.524.767</u>	<u>4.476.971</u>
Overlopende activa			
Lopende rente en huur		<i>68.623</i>	<i>28.032</i>
Overlopende acquisitiekosten	8.	<i>1.336.491</i>	<i>1.283.524</i>
Overige overlopende activa		<i>64.882</i>	<i>334.694</i>
		<u>1.469.996</u>	<u>1.646.250</u>
Totaal Activa		19.483.497	18.751.970

Passiva		31 december 2023	31 december 2022
Groepsvermogen	9.	10.105.631	9.535.889
Technische voorzieningen	10.		
<i>Voor niet-verdiende premies en lopende risico's:</i>			
Bruto		4.612.315	5.097.540
Herverzekeringsdeel		-2.968.298	-2.854.299
Overlopende commissie herverzekering		1.156.603	1.192.256
		<u>2.800.620</u>	<u>3.435.497</u>
<i>Voor te betalen schaden:</i>			
Bruto		18.075.577	16.447.886
Herverzekeringsdeel		-15.407.413	-14.365.090
		<u>2.668.164</u>	<u>2.082.796</u>
		5.468.784	5.518.293
Voorzieningen			
Overige	11.	143.829	141.718
Schulden			
<i>Schulden uit directe verzekering</i>			
Verzekeringnemers		11.074	33.350
Intermediairs		852.104	446.919
Schulden uit herverzekering		935.278	730.585
Verzekeringsmaatschappijen		330.695	616.956
Belastingen en sociale lasten	12.	530.171	644.861
Overige schulden	13.	414.981	398.388
		3.074.303	2.871.059
Overlopende passiva	14.	690.950	685.011
Totaal Passiva		19.483.497	18.751.970

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

		2023	2022
Technische rekening schadeverzekering			
Verdiende premies eigen rekening			
Bruto premies	15.	42.569.793	39.328.653
Herverzekeringspremies		-35.758.958	-33.071.756
		<u>6.810.835</u>	<u>6.256.897</u>
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's:			
Bruto	15.	570.775	-1.236.815
Aandeel herverzekeraars		113.999	-163.832
		<u>684.774</u>	<u>-1.400.647</u>
		7.495.609	4.856.250
Van niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen		184.000	33.000
Schaden eigen rekening			
Schaden:	16.		
Bruto		-19.454.729	-24.734.402
Aandeel herverzekeraars		16.396.403	21.661.298
		<u>-3.058.326</u>	<u>-3.073.104</u>
Wijziging voorziening te betalen schaden:			
Bruto		-1.627.691	-2.281.277
Aandeel herverzekeraars		1.042.323	2.541.753
		<u>-585.368</u>	<u>260.476</u>
		-3.643.694	-2.812.628
		4.035.915	2.076.622
Bedrijfskosten			
Acquisitiekosten	17.	-12.384.180	-11.343.930
Wijziging overlopende acquisitiekosten		51.911	4.906
		<u>-12.332.269</u>	<u>-11.339.024</u>
Beheer- en personeelskosten en afschrijvingen bedrijfsmiddelen		-6.498.205	-6.117.094
Commissie en winstdelingen ontvangen van herverzekeraar		14.197.924	14.040.704
Wijziging overlopende commissie herverzekeraar		35.653	109.691
		<u>14.233.577</u>	<u>14.150.395</u>
		-4.596.897	-3.305.723
Resultaat technische rekening schadeverzekering	18.	-560.982	-1.229.101

2023

2022

Niet-technische rekening**Resultaat technische rekening
schadeverzekering****-560.982****-1.229.101****Opbrengst uit beleggingen**

Terreinen en gebouwen

98.737

98.365

Overige beleggingen

19.

155.884

53.372

Waardeveranderingen van beleggingen

20.

403.866

45.000

Gerealiseerd winst op beleggingen

21.

82.948

741.435

-

196.737**Beleggingslasten**

Beheerkosten en rentelasten

-33.710

-37.432

Waardeveranderingen van beleggingen

20.

-70.616

-796.383

Gerealiseerd verlies op beleggingen

21.

-

-104.326

-49.213

-883.028**Aan technische rekening toe-****gerekende opbrengst uit beleggingen**

22.

-184.000**-33.000****Overig niet-technisch resultaat**

Overige niet-technische baten

23.

1.024.969

1.041.774

Beheer- en personeelskosten

24.

-553.002

471.967

-781.731

260.043**Resultaat uit gewone bedrijfs-
uitoefening voor belastingen****364.094****-1.688.349**

Belastingen resultaat uit gewone

bedrijfsuitoefening

25.

205.648**-147.202****Resultaat uit gewone bedrijfs-
uitoefening na belastingen****569.742****-1.835.551**

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

	2023	2022
Nettoresultaat na belastingen	569.742	-1.835.551
Totaalresultaat	569.742	-1.835.551

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	570	-1.836
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Ongerealiseerde waardeverandering beleggingen	-416	751
Mutatie technische voorziening eigen rekening	-50	1.107
Mutatie latente belastingposities	-206	147
Mutatie overige voorzieningen	2	76
Afschrijving materiële vaste activa	40	40
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	209	-333
Mutatie kortlopende vorderingen en overlopende activa	1.136	-791
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.285	-839
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
<i>Investerings- en aankopen:</i>		
Beleggingen in aandelenfondsen en obligaties	-3.570	-2.168
Overige beleggingen (incl. deposito's)	-122	-
Materiële vaste activa	-18	-23
<i>Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:</i>		
Beleggingen in aandelen- en obligatiefondsen	3.494	2.061
Andere financiële beleggingen	-	-
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-216	-130
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie in liquide middelen	1.069	-969
Liquide middelen 1 januari	4.380	5.349
Liquide middelen 31 december	5.449	4.380
Mutatie in liquide middelen	1.069	-969

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij “Zevenwouden” U.A. (verder: Zevenwouden) is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Heerenveen, kantoorhoudend aan De Eenhoorn 2 te Leeuwarden en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 01005950.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in het Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9 afdeling 14 en de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605 Verzekeringsmaatschappijen.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie is weergegeven in hele euro's tenzij anders toegelicht.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Consolidatie

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Onder groepsmaatschappijen worden verstaan die maatschappijen waarmee een economische eenheid wordt gevormd en waarin een beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. Zevenwouden staat aan het hoofd van de groep. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Volledig geconsolideerde maatschappijen

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende groepsmaatschappijen opgenomen:

Statutaire naam	Statutaire vestiging	Aandeel
Noorderlinge B.V.	Leeuwarden	100%
ZevenNoord B.V.	Leeuwarden	100%

Zevenwouden vormt een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met de hierboven genoemde groepsmaatschappijen. Voor de groepsmaatschappijen heeft Zevenwouden geen aansprakelijkstellingen overeenkomstig artikel 2:403 BW afgegeven.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom- genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de statutaire directie diverse oordelen en doet zij schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen hebben betrekking op het inschatten van de omvang van schadereserveringen, de waardering van de belastinglatentie voor compensabele verliezen en eventuele schattingen bij de waardering van beleggingen die niet frequent worden verhandeld op een actieve markt.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen; en
- De looptijd aan elkaar gelijk is.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Financiële instrumenten

In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: aandelenfondsen en obligaties, spaar- en banktegoeden, overige vorderingen en overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Beleggingen

De beleggingen in terreinen en gebouwen, aandelenfondsen en obligaties worden gewaardeerd tegen actuele waarde. De bepaling van de actuele waarde is voor de diverse categorieën als volgt:

Terreinen en gebouwen

De eerste waardering van vastgoedbeleggingen is tegen de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de koopsom en alle direct toe te rekenen uitgaven zoals juridische advieskosten, overdrachtsbelasting en andere transactiekosten. Als sprake is van een uitgestelde betaling van de koopsom wordt de verkrijgingsprijs gesteld op de contante waarde daarvan. De verkrijgingsprijs van zelf vervaardigde vastgoedbeleggingen is het bedrag van de kosten tot en met het moment dat de vervaardiging of ontwikkeling gereed is.

Terreinen en gebouwen worden na eerste waardering tegen vrijwillige onderhandse verkoopwaarde in verhuurde of verpachte staat gewaardeerd. De waarde wordt getaxeerd door een onafhankelijke deskundige. Deze taxaties, of markttechnische updates, vinden elk jaar plaats. Bij renovatie van of vernieuwingen aan belegde onroerende goederen worden de aan deze onroerende goederen aangebrachte verbeteringen geactiveerd, indien de verbeteringen een hogere rendementswaarde met zich meebrengen. De activering is begrensd tot maximaal het bedrag van de taxatiewaarde na renovatie of vernieuwing minus het bedrag van de taxatiewaarde voor renovatie of vernieuwing.

Ongerealiseerde winsten en waardeverminderingen worden, rekening houdend met latente belastingverplichtingen, ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Daarnaast wordt ten laste van de overige reserves een herwaarderingsreserve gevormd.

De herwaarderingsreserve is gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde van de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs en de reële waarde. De daarbij gebruikte verkrijgings- of vervaardigingsprijs is de initiële verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Aandelenfondsen en obligaties

Aandelenfondsen en obligaties worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. Zowel onrealiseerde als gerealiseerde resultaten worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Vorderingen

Vorderingen op derden worden opgenomen tegen nominale waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening wegens het risico van oninbaarheid. De voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. De vordering inzake premies wordt opgenomen op het moment van de premievervaldatum. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar, tenzij in de toelichting anders staat vermeld.

Belastingen

De maatschappij vormt een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met de 100% deelnemingen ZevenNoord B.V. en Noorderlinge B.V. De toerekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats alsof elke deelneming zelfstandig belastingplichtig is.

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingpositie opgenomen. Voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

Bij de waardering van latente belastingverplichtingen en belastingvorderingen wordt rekening gehouden met de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. De latente belastingverplichtingen en belastingvorderingen worden gewaardeerd op contante waarde tegen het toepasselijke belastingtarief.

Acute belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Overige activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing na aftrek van bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Technische voorzieningen

Premies

De voorziening voor niet-verdiende premies betreft het nog niet-verdiende gedeelte van de in het verslagjaar in rekening gebrachte premies eigen rekening. De vaststelling geschiedt post voor post.

Bij de vaststelling van de voorziening wordt rekening gehouden met een eventueel aandeel van herverzekeraars. Deze wordt in mindering gebracht op de voorziening.

Bij de vaststelling van de voorziening wordt tevens rekening gehouden met het niet-verdiende gedeelte van de in het verslagjaar opgenomen herverzekeringscommissie. Deze wordt bepaald op basis van de in de herverzekeringsovereenkomsten overeengekomen commissiepercentages.

De toereikendheid van de voorziening voor niet-verdiende premies wordt jaarlijks actuariael getoetst. Mocht uit de toets blijken dat de voorziening voor niet-verdiende premies niet toereikend is dan wordt de voorziening voor niet-verdiende premies aangevuld met een voorziening niet-toereikende premie ter grootte van het geconstateerde tekort.

De voorziening voor niet-toereikende premies betreft het negatieve verschil tussen de verwachte premies uit de door de onderneming na de balansdatum te ontvangen prestaties en de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen te voldoen. De onvermijdbare kosten zijn de kosten die ten minste moeten worden gemaakt om van de overeenkomst af te komen, zijnde de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen.

Schaden

De voorziening voor te betalen schaden is voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post. Aanvullend wordt rekening gehouden met een voorziening voor de schadegevallen die voor balansdatum hebben plaatsgehad, maar nog niet aan de verzekeraar zijn gemeld (Incurred But Not Reported). Ook wordt een voorziening getroffen inzake de schade die voor balansdatum is geleden waarvoor nog onvoldoende werd gereserveerd (Incurred Bot Not Enough Reported). Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten. Bij de vaststelling van een te betalen schade wordt rekening gehouden met een eventueel aandeel van herverzekeraars. Deze wordt in mindering gebracht op de voorziening.

Bepaling van de voorziening voor schadebehandelingskosten vindt plaats op basis van een raming van de feitelijke benodigde kosten voor afhandeling van de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden.

De toereikendheid van de voorziening voor te betalen schaden wordt jaarlijks getoetst. De toets wordt in beginsel met een kwalitatieve benadering uitgevoerd middels beoordeling van de uitloopresultaten. Indien de uitkomsten daarvan indicaties geven voor het risico van tekorten in de voorziening te betalen schaden zal de toets tevens kwantitatief worden uitgevoerd. De kwantitatieve toets wordt uitgevoerd door de voorziening te betalen schaden te vergelijken met de beste schatting van toekomstige schadekasstromen inclusief een risicomarge. Indien de waarde die volgt uit de kwantitatieve toereikendheidstoets hoger is dan de voorziening te betalen schaden zal de voorziening te betalen schaden voor dit verschil worden verhoogd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen indien per balansdatum sprake is van een verplichting, waarbij het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Jubileumuitkering

De verplichting voor uitgestelde personeelsbeloningen/jubileumuitkeringen wordt jaarlijks op balansdatum berekend. Het betreft de contante waarde van de toekomstige verplichting berekend op basis van 4% rente.

Overige voorzieningen / ICT-kosten

De overige voorzieningen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting per balansdatum af te wikkelen.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een looptijd van korter dan een jaar, tenzij in de toelichting anders vermeld.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de in rekening gebrachte premies en overige baten en de betaalde schaden en andere lasten over het jaar, rekening houdend met lopende herverzekeringsovereenkomsten. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in acht genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Beleggingsresultaten

De resultaten uit beleggingen worden voor zover het de opbrengsten betreft verantwoord onder “opbrengst beleggingen”. Renteopbrengsten en dividenden worden in de winst- en verliesrekening verwerkt indien de maatschappij daar recht op heeft en de ontvangst waarschijnlijk is. Niet gerealiseerde vermogenswinsten of – verliezen op gebouwen en terreinen worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Voor de terreinen en gebouwen voor eigen gebruik wordt jaarlijks huur toegerekend, enerzijds als kosten en anderzijds als opbrengst uit beleggingen in de winst- en verliesrekening.

Een deel van de opbrengst uit beleggingen in de niet-technische rekening wordt toegerekend aan de technische rekening. Deze wordt berekend op basis van het deel van het eigen vermogen dat binnen Zevenwouden als noodzakelijk aanwezige solvabiliteit is bepaald.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

De medewerkers van Zevenwouden hebben een pensioenregeling. Deze is op basis van een beschikbare premieregeling. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van de pensioenuitvoerder en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op de balansdatum af te wikkelen. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenuitvoerder wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU)

Voor werknemers die op balansdatum voldoen aan de dienstjareneis en aanvullende bepalingen zoals opgenomen in de cao voor het Verzekeringsbedrijf 2022-2023 en die opteren voor gebruikmaking van de RVU-vrijstellingsregeling wordt de gehele uitkering ten laste van het boekjaar verwerkt. Er staan geen arbeidsprestaties tegenover deze uitkering.

Belastingen

Belastingen worden berekend over het resultaat over het boekjaar, rekening houdend met fiscale faciliteiten. De berekening wordt gedaan tegen het nominale tarief.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Winstbelastingen, ontvangen intrest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in de groepsmaatschappijen als afzonderlijke mutatie vermeld.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

1. Verloop beleggingen (in duizenden euro's)	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Aandelenfondsen	Obligaties	Totaal
Boekwaarde 1 januari	1.095	683	7.977	9.755
Aankopen/verstrekkingen	126	730	2.840	3.696
Waardevermeerdering		91	313	404
Gerealiseerde winst		47	36	83
Totaal vermeerderingen	126	868	3.189	4.183
Verkopen/aflossingen		730	2.764	3.494
Waardevermindering	71			71
Herwaardering				
Gerealiseerd verlies				
Totaal verminderingen	71	730	2.764	3.565
Boekwaarde 31 december	1.150	821	8.402	10.373
<i>Verkrijgingsprijs</i>	<i>1.835</i>	<i>730</i>	<i>8.632</i>	
Levelanalyse				
Genoteerde marktprijzen		821	8.402	9.223
Onafhankelijke taxaties	1.150			1.150
Netto contante waarde berekening				
Overige methode				
Totaal	1.150	821	8.402	10.373

De reële waarden van terreinen en gebouwen zijn gebaseerd op een waardering door een onafhankelijke en ter zake kundige taxateur.

2. Aandelenfondsen	2023	2022
<i>Geografische spreiding</i>		
Noord Amerika	558.554	476.578
Europa	174.840	138.641
Azië	73.366	51.006
Overig	13.996	16.370
Boekwaarde 31 december	820.756	682.595

Gevoeligheid marktrisico

Indien de beleggingen in aandelen(fondsen) met 50% in waarde dalen, daalt de solvabiliteitsratio met ongeveer 3 procentpunt. De daling wordt verklaard doordat de afname van het vermogen niet volledig gecompenseerd wordt door een afname in de solvabiliteitsvereiste (SCR). Uit deze berekening blijkt dat Zevenwouden na een dergelijk scenario blijft voldoen aan zijn minimumsolvabiliteitseis.

3. Obligaties		2023	2022
<i>Per categorie</i>	Overheden	3.151.997	3.165.791
	Bedrijven	5.250.483	4.811.689
		8.402.480	7.977.480
<i>Rating</i>	AAA	1.325.128	1.300.983
	AA	2.225.359	2.036.061
	A	1.936.957	1.811.082
	BBB	2.915.036	2.829.354
		8.402.480	7.977.480

De verkrijgingsprijs van de obligaties bedraagt € 8.631.970 (2022: € 8.659.278).

Gevoeligheid renterisico

Indien de beleggingen in vastrentende waarden met 30% in waarde dalen, dan daalt de solvabiliteitsratio met ongeveer 45 procentpunten. Uit deze berekening blijkt dat Zevenwouden na een dergelijk scenario blijft voldoen aan zijn minimumsolvabiliteitseis.

4. Intermediairs		2023	2022
Vordering		1.306.131	1.278.376
Voorziening risico oninbaarheid		-12.000	-10.000
		1.294.131	1.268.376

Vorderingen uit herverzekering

Op vorderingen uit herverzekering is geen voorziening voor het risico van oninbaarheid in mindering gebracht (2022: € 0).

5. Belastingen		2023	2022
Belastinglatentie voor compensabele verliezen (1.)		753.000	535.000
Belastinglatentie uit hoofde van tijdelijke verschillen (2.)		-200.923	-188.571
Vordering dividendbelasting		647	-
		552.724	346.429
<i>Verloop belastinglatentie compensabele verliezen (1.)</i>		2023	2022
Balans 1 januari		535.000	681.000
Waardeverandering		218.000	-146.000
Realisatie		-	-
Balans 31 december		753.000	535.000

Ultimo boekjaar bedragen de compensabele verliezen van de fiscale eenheid Zevenwouden € 7,9 mln., waarvan € 0,5 mln. (voorvoegings-)verliezen van ZevenNoord. De compensabele verliezen zijn gewaardeerd in de actieve belastinglatentie compensabele verliezen. De compensabele verliezen zijn onbeperkt voorwaarts verrekenbaar. Bij de waardering van de belastinglatentie per 31 december 2023 is uitgegaan van de verwachte winsten voor belasting gebaseerd op de meerjarenprognose 2024-2033. De compensabele verliezen die niet tot waardering zijn gebracht in de balans bedragen € 3,1 mln. (2022: € 2,8 mln.).

De verwachte looptijd bedraagt meer dan een jaar. De compensabele (voorvoegings-)verliezen van ZevenNoord B.V. zijn niet gewaardeerd in de belastinglatentie.

<i>Compensabele verliezen inclusief ZevenNoord B.V.</i>	Boekjaar	Negatief resultaat
	2013	1.954.916
	2014	303.062
	2015	337.040
	2017	1.301.922
	2018	3.189.217
	2022	415.864
		7.502.021

<i>Verloop belastinglatentie uit hoofde van tijdelijke verschillen (2.)</i>	2023	2022
Balans 1 januari	188.571	187.369
Aanpassing VPB-tarief	0	5.487
Realisatie beleggingen	0	-173
Herwaardering beleggingen	12.352	-4.112
Balans 31 december	200.923	188.571

De latente belastingverplichting heeft betrekking op belastbare tijdelijke verschillen tussen fiscale en commerciële waardering ten aanzien van beleggingen. De verwachte looptijd van de volledige latentie is langer dan een jaar.

6. Materiële vaste activa	Hardware	Kantoormachines en - inventaris	Totaal
<i>Verloop</i>			
Boekwaarde 1 januari	49.374	47.829	97.203
Aanschaffingen	7.023	11.222	18.245
Afschrijvingen	-18.985	-20.955	-39.940
Boekwaarde 31 december	37.412	38.096	75.508
Aanschafwaarde	160.056	296.953	
Cumulatieve afschrijving	122.644	258.857	
<i>Afschrijvingspercentage</i>	20%	20% - 50%	

7. Liquide middelen	2023	2022
Rekening-courant banken	4.202.332	4.367.857
Spaartegoeden banken	1.246.875	11.839
Kas	52	72
	5.449.259	4.379.768

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de maatschappij.

8. Overlopende acquisitiekosten	2023	2022
Stand per 1 januari	1.283.524	1.281.101
Afschrijving	-1.283.524	-1.281.101
Toevoeging	1.336.491	1.283.524
	1.336.491	1.283.524

9. Groepsvermogen	2023	2022
<i>Verloop</i>		
Balans 1 januari	9.535.889	11.371.440
Resultaat	569.742	-1.835.551
Balans 31 december	10.105.631	9.535.889

10. Technische voorzieningen

Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's

Een deel van de premietermijnen is niet gelijk aan het boekjaar. Vooruit ontvangen premies worden op de balans onder dit hoofd gepassiveerd. Daarnaast worden de vooruit ontvangen premies opgenomen welke betrekking hebben op polissen met een vervaldatum in het nieuwe boekjaar.

De premies herverzekeraar betreffen het aandeel van de herverzekeraar in de vooruit ontvangen premies. De voorziening heeft een kortlopend karakter.

Over de premies aan herverzekeraars ontvangt de maatschappij commissie. Onderdeel van de technische voorziening premies is het aandeel van de herverzekeraar. Overlopende commissie herverzekering betreft de aan dit aandeel verbonden nog niet verdiende commissie.

In de situatie dat de verwachte premie niet voldoende is om de verwachte schaden te dekken dient de organisatie een zogenaamde voorziening niet-toereikende premie te vormen.

Voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's	2023	2022
Geboekte premie niet gelijk aan boekjaar (1)	3.599.742	3.460.517
Voorziening niet-toereikende premie (2)	540.000	1.250.000
Vooruit ontvangen premies met vervaldatum volgend boekjaar (3)	472.573	387.023
	4.612.315	5.097.540

(1) Voorziening premies niet gelijk aan boekjaar

	2023	2022
Balans 1 januari	3.460.517	3.473.702
Onttrekkingen	-3.460.517	-3.473.702
Dotaties	3.599.742	3.460.517
Balans 31 december	3.599.742	3.460.517

(2) Voorziening niet-toereikende premie

	2023	2022
Balans 1 januari	1.250.000	-
Onttrekkingen	-1.250.000	-
Dotaties	540.000	1.250.000
Balans 31 december	540.000	1.250.000

Uitkomst toereikendheidstoets premievoorziening

Ultimo boekjaar 2022 is een actuariële kwantitatieve toereikendheidstoets uitgevoerd op de premievoorziening. De uitkomst van de toets heeft ertoe geleid dat een voorziening voor niet-toereikende premie is gevormd. Per ultimo 2023 is deze toets opnieuw uitgevoerd en op basis van de uitkomst van deze toets valt de voorziening gedeeltelijk vrij.

(3) Voorziening premies met vervaldatum volgend boekjaar	2023	2022
Balans 1 januari	387.023	310.705
Onttrekkingen	-387.023	-310.705
Dotaties	472.573	387.023
Balans 31 december	472.573	387.023

De mutatie van de voorziening premies met vervaldatum volgend boekjaar wordt niet als zodanig opgenomen in de winst- en verliesrekening. Dit om reden dat deze premie niet is opgenomen in de bruto premies van het verslagjaar.

Voorziening voor te betalen schade	2023	2022
Schadereserve (1)	17.913.423	16.335.202
Schadebehandelingskosten (2)	162.154	112.684
Stand per 31 december	18.075.577	16.447.886

Verloop voorziening schadereserve (1) (in duizenden euro's)	Bruto		Herverzekeringsdeel		Eigen rekening	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Balans 1 januari	16.335	14.070	14.365	11.823	1.970	2.247
Betaald vorige tekenjaren	-8.991	-8.067	-7.967	-6.926	-1.024	-1.141
Vrijval/toevoeging vorige tekenjaren	-1.706	-1.012	-1.372	-534	-334	-478
Schadereserve oude tekenjaren	5.638	4.991	5.026	4.363	612	628
Schadereserve huidig tekenjaar	12.275	11.344	10.381	10.002	1.894	1.342
Balans 31 december	17.913	16.335	15.407	14.365	2.506	1.970

Onder de voorziening voor nog te betalen schaden zijn bedragen opgenomen voor claims die door de maatschappij worden betwist of waarvoor verhaalsacties bij derden zijn ingesteld. Zevenwouden hanteert bij deze claims een prudent schadereserveringsbeleid waarbij in beginsel de verzekerde som inclusief bijkomende kosten wordt gereserveerd. Gezien de onzekere uitkomst van juridische procedures en verhaalsacties in deze zijn deze claims voor 100% in de schadelast opgenomen. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan een bedrag ten gunste van het resultaat vrijvallen.

In de reserveringen boekjaar is een bedrag van € 1.272.000 (2022: € 1.630.000) opgenomen als voorziening voor nagekomen schademeldingen. Hiervan heeft € 1.253.000 betrekking op het boekjaar 2023.

Uitkomst toereikendheidstoets schadevoorziening

Op basis van de uitloopresultaten van de schadereserve over de voorgaande jaren wordt de voorziening voor te betalen schaden toereikend geacht. De toereikendheid van de schadevoorziening is tevens kwantitatief getoetst door deze te vergelijken met de beste schatting van toekomstige schadekasstromen inclusief een risicomarge.

Verloop voorziening schadebehandelingskosten (2)	2023	2022
Balans 1 januari	112.684	95.996
Toevoeging / Onttrekking	49.470	16.688
Balans 31 december	162.154	112.684

De voorziening is gebaseerd op de nog openstaande schadedossiers aan het eind van de verslagperiode en de gemiddelde behandelingskosten per dossier.

11. Overige voorzieningen	2023	2022
Voorziening jubileumuitkeringen (1)	63.473	61.362
Voorziening ICT-kosten (2)	80.356	80.356
	143.829	141.718

(1) Voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Disconteringsvoet 4%
- Gebaseerd op stand salarissen ultimo jaar
- Blijfkans: 100%
- Inclusief verwachte sociale lasten

Verloop	2023	2022
Balans 1 januari	61.363	65.857
Toevoeging / Onttrekking	2.110	-4.494
Balans 31 december	63.473	61.363

De voorziening heeft in het algemeen een langlopend karakter.

(2) Voorziening ICT-kosten	2023	2022
Balans 1 januari	80.356	-
Toevoeging / Onttrekking	-	80.356
Balans 31 december	80.356	80.356

De voorziening heeft naar verwachting een looptijd korter dan één jaar.

12. Belastingen en sociale lasten	2023	2022
Assurantiebelasting	399.128	531.147
Loonheffingen	130.716	113.334
PAWW	327	380
Balans 31 december	530.171	644.861

13. Overige schulden	2023	2022
Externe accountant	139.139	125.998
Salarissen en overige vergoedingen	56.334	76.351
Actuariskosten	54.629	60.290
Crediteuren	38.973	84.240
Informatiediensten	35.829	12.774
Zonnepanelen	32.530	-
Schuld aan stichting Zevenwouden	26.740	26.740
Pensioenbeheer	26.004	-
Vermogensbeheer	-	6.818
Overig	4.803	5.177
Balans 31 december	414.981	398.388

14. Overlopende passiva	2023	2022
Vooruit ontvangen premie	184.243	174.725
Vooruit ontvangen tekencommissie	348.768	352.840
Reservering vakantiedagen	157.939	157.145
Overige overlopende passiva	-	301
Balans 31 december	690.950	685.011

Vooruit ontvangen premie heeft betrekking op polissen met een vervaldatum in het nieuwe boekjaar. Een deel van deze premie is ten gunste van Zevenwouden en wordt opgenomen in de technische voorziening voor niet-verdiende premies.

Het totaal van de overlopende passiva heeft een looptijd korter dan een jaar.

Overige toelichtingen

Niet in de geconsolideerde balans opgenomen regelingen

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

De maatschappij neemt deel aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. Op basis van het deelnemerspercentage staat Zevenwouden in de eerste layer garant voor een bedrag van € 125.317.

Fiscale eenheid

De maatschappij en de genoemde deelnemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid uit hoofde van vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met de voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een leaseverplichting bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. De leasecontracten zijn afgesloten voor het wagenpark. De mutatie wordt verklaard door het verlengen van bestaande leasecontracten en het vernieuwen van het wagenpark waardoor de resterende looptijd van de contracten ten opzichte van 2022 is gestegen.

Verplichting leasecontracten naar looptijd (in duizenden euro's):	2023	2022
< 1 jaar	182	144
> 1 jaar en < 5 jaar	341	205
Balans 31 december	523	349

Softwarecontracten

De maatschappij heeft jaarcontracten met leveranciers afgesloten betreffende gebruik van software voor een bedrag van totaal € 951.504 per jaar. Deze contracten lopen tot 31 december 2024, met uitzondering van één contract voor een jaarbedrag van € 71.000 dat per 1 april 2024 eindigt en stilzwijgend wordt verlengd met een jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die belangrijke financiële gevolgen hebben en waarvan het effect niet is verwerkt in de jaarrekening.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde winst- en verliesrekening
15. Verdiende premies eigen rekening

<i>Verdiende premies (in duizenden euro's)</i>	2023	2022
Noorderlinge verzekeraars	25.102	23.786
Overige gevolmachtigde agenten	17.468	15.543
<i>Geboekte premie (1)</i>	42.570	39.329
Wijziging technische voorziening, niet-verdiende premies	571	-1.237
Verdiende premie	43.141	38.092

<i>(1) Geboekte premie per branche (in duizenden euro's)</i>	2023	2022
Brand	37.207	34.214
Aansprakelijkheid	2.836	2.760
Overig	2.527	2.355
Geboekte premie	42.570	39.329

16. Uitloopresultaten voorziening bruto schaden (in duizenden euro's)

Boekjaar	2023		2022		2023		2022	
	Brand		Aansprakelijkheid		Overig		Totaal	
<i>Schadejaar</i>								
-1	-1.385	-523	-78	-22	-72	9	-1.535	-536
-2	-220	-421	47	24	3	-71	-170	-468
-3	-357	13	-41	28	-5	-	-403	41
<i>Ouder</i>	-38	20	400	-52	40	-17	402	-49
Uitloopresultaat	-2.000	-911	328	-22	-34	-79	-1.706	-1012
Schadelast verslagjaar	20.918	26.243	1.180	1.159	690	625	22.788	28.027
Brutoschade	18.918	25.332	1.508	1.137	656	546	21.082	27.015

16. Uitloopresultaten voorziening schaden na herverzekering (in duizenden euro's)

Boekjaar	2023		2022		2023		2022	
	Brand		Aansprakelijkheid		Overig		Totaal	
<i>Schadejaar</i>								
-1	-146	-57	-55	-43	-72	9	-273	-91
-2	-18	-79	9	-5	3	-64	-6	-148
-3	-1	72	-	-	1	-	-	72
<i>Ouder</i>	-20	-36	-20	-257	-15	-17	-55	-310
Uitloopresultaat	-185	-100	-66	-305	-83	-72	-334	-477
Schadelast verslagjaar	2.999	2.391	289	273	690	625	3.978	3.289
Schade eigen rekening	2.814	2.291	223	-32	607	553	3.644	2.812

Het bruto-uitloopresultaat voor de branche brand is onder andere ontstaan door een forse vrijval bij de afwikkeling van een schade uit het vorig boekjaar. De saldo schadebetalingen voor de overige brandschaden bleek hoger dan de vrijval van de schadereserve. Deze toevoeging werd ruimschoots vanuit de IBNR gecompenseerd. Voor de branche aansprakelijkheid bleek de IBNR ontoereikend. Dit met name in verband met bijreserveringen op aansprakelijkheidsschaden met letsel als gevolg. Een significant deel van de uitloopresultaten zijn herverzekerd.

17. Bedrijfskosten

Acquisitiekosten		2023	2022
<i>Acquisitiekosten</i>	Doorlopende provisie	10.120.248	9.331.814
	Tekencommissie	2.263.932	2.012.116
		12.384.180	11.343.930
<i>Wijziging overlopende acquisitiekosten</i>	Doorlopende provisie	-33.779	-714
	Tekencommissie	-18.132	-4.192
		-51.911	-4.906
Beheer- en personeelskosten en afschrijving		2023	2022
Personeelskosten (1)		4.564.455	4.375.160
Afschrijving materiële vaste activa		39.458	39.135
Overige bedrijfskosten		2.790.018	2.654.815
Totaal kosten		7.393.931	7.069.110
Toerekening aan niet technische jaarrekening beheerslasten			
Noorderlinge B.V.		-895.726	-952.016
		6.498.205	6.117.094

De maatschappij heeft een kantoorgebouw zowel in gebruik als in eigendom. Hiervoor wordt een interne huurlast ter grootte van circa € 108.000 per jaar aan de technische rekening toegerekend. De huurlast is verantwoord onder de overige bedrijfskosten.

(1) Specificatie personeelskosten	2023	2022
Salarissen	3.250.813	3.124.799
Pensioenkosten	610.358	564.653
Sociale lasten	458.572	420.799
Overige personeelskosten	244.712	264.909
	4.564.455	4.375.160

De pensioenkosten bestaan in beide verslagjaren uit de met de pensioenuitvoerder overeengekomen premie.

Werknemers

Zevenwouden en zijn groepsmaatschappijen hadden gedurende het boekjaar gemiddeld, berekend op fulltime-basis (fte), 41 werknemers in dienst (2022: 39). Voor een specificatie verwijzen wij naar de Interne organisatiestructuur op pagina 7.

18. Resultaat technische rekening

Het technische resultaat is toe te rekenen aan een aantal branchegroepen. Het technische resultaat van de belangrijkste groepen is als volgt (in duizenden euro's):

Technische rekening	Brand	Aansprakelijkheid	Overig	Totaal
Verdiende premies eigen rekening	5.504	469	1.522	7.495
Van niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen	161	12	11	184
Schaden huidig tekenjaar eigen rekening	-3.030	-258	-690	-3.978
Schaden oude tekenjaren eigen rekening	185	66	84	335
Totaal bedrijfskosten	-3.668	-204	-725	-4.597
Resultaat technische rekening	-848	85	202	-561
Herverzekeringssaldo	-3.220	-77	-676	-3.978

De beleggingsopbrengsten en bedrijfskosten zijn aan de branches toegerekend naar rato van de geboekte brutopremies. Voor meer dan 95% hebben de brutopremies betrekking op verzekeringen van in Nederland gelegen objecten of risicoverzekeringen van Nederlandse ingezetenen.

19. Opbrengst uit overige beleggingen	2023	2022
Obligaties	85.082	66.629
Aandelen	8.307	-
Banken	61.907	-13.257
Overig	588	-
	155.884	53.372

20. Ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	2023	2022
<i>Ongerealiseerde winst op beleggingen</i>		
Obligaties	313.146	-
Aandelen	90.720	-
Onroerend goed	-	45.000
	403.866	45.000
<i>Ongerealiseerd verlies op beleggingen</i>		
Onroerend goed	70.616	-
Obligaties	-	653.357
Aandelen	-	143.026
	70.616	796.383

21. Gerealiseerd resultaat beleggingen	2023	2022
<i>Gerealiseerd winst op beleggingen</i>		
Aandelen	47.412	-
Obligaties	35.536	-
	82.948	-
 <i>Gerealiseerd verlies op beleggingen</i>		
Obligaties	-	49.213
	-	49.213

22. Toerekening uit opbrengst beleggingen aan technische rekening

Een deel van de opbrengst uit beleggingen in de niet-technische rekening wordt toegerekend aan de technische rekening. Deze wordt berekend op basis van het deel van het eigen vermogen dat binnen Zevenwouden als noodzakelijk aanwezige solvabiliteit is bepaald.

23. Overige niet-technisch baten	2023	2022
Inkomsten bemiddelingsactiviteiten deelneming	1.024.969	1.041.774
	1.024.969	1.041.774
 24. Beheer- en personeelskosten overig niet-technisch resultaat	2023	2022
Kosten bemiddelingsactiviteiten deelneming	553.002	781.731
	553.002	781.731

25. Belastingen	2023	2022
Mutaties belastinglatentie voor compensabele verliezen (1.)	218.000	146.000
Mutatie latentie belasting u.h.v. tijdelijke verschillen (2.)	-12.352	1.202
Vennootschapsbelasting boekjaar (3.)	-	-
	-205.648	147.202
<i>(1.) Mutaties belastinglatentie voor compensabele verliezen</i>		
Realisatie	-	-
Herwaardering toekomstige winsten	218.000	-146.000
	218.000	-146.000
<i>(2.) Mutatie latente vennootschapsbelasting u.h.v. tijdelijke verschillen</i>		
Aanpassing VPB-tarief	-	5.487
Realisatie beleggingen	-	-173
Herwaardering beleggingen	-12.352	-4.112
	-12.352	1.202
<i>(3.) Vennootschapsbelasting boekjaar</i>		
Geconsolideerd resultaat voor belasting	364.094	-1.688.349
Aanpassingen voor mutatie tijdelijke verschillen:		
Gebouwen	70.616	-45.000
Aandelen en obligaties	-144.850	61.607
Voorziening niet-toereikende premies	-710.000	1.250.000
Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	-18.428	-6.448
Energie-investeringsaftrek	-4.436	-
Niet-aftekbare kosten en lasten	12.905	12.328
Verrekening met compensabele verliezen	-	-
Belastbaar resultaat	-430.099	-415.862
Toepasselijk nominale belastingtarief	0%	0%
Directe vennootschapsbelasting	-	-

In de jaarrekening van 2022 was de mutatie in de voorziening niet-toereikende premies van € 1,25 mln. ten laste gebracht van het belastbaar resultaat, terwijl deze in de aangifte vennootschapsbelasting niet in aftrek is gebracht. Ten behoeve van de consistentie zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Hierdoor is het belastbaar resultaat 2022 aangepast van € 1.665.862 negatief naar € 415.862 negatief. De compensabele verliezen die niet tot waardering zijn gebracht in de balans per 31 december 2022 bedragen daarmee € 2,8 mln. (jaarrekening 2022: € 4,0 mln.). De impact van deze aanpassing op het resultaat en het vermogen is nihil.

Verklaring verschil nominale en effectieve belastingdruk	2023	2022
<i>Resultaat voor belasting</i>	-364.094	-1.688.349
<i>Toepasselijke nominale belastingtarief</i>	0%	0%
<i>Effectieve belastingtarief</i>	-56,5%	8,7%
Belasting op basis van nominale tarief	-	-
Effectieve belasting	-205.648	147.202
Vershil	-205.648	147.202
<i>Aansluiting effectieve en toepasselijke nominale belastingdruk</i>		
Verrekening met compensabele verliezen	-	-
Mutatie voorziening latente belasting tijdelijke verschillen	12.352	1.202
Mutatie voorziening latentie compensabele verliezen	-218.000	146.000
Balans 31 december	-205.648	147.202

Enkelvoudige balans per 31 december (na bestemming resultaat)

Activa		31 december 2023	31 december 2022
Beleggingen			
<i>Terreinen en gebouwen:</i>			
Voor eigen gebruik		1.150.000	1.095.000
		<u>1.150.000</u>	<u>1.095.000</u>
Beleggingen in groepsmaatschappijen	1.	1.587	1.843
		<u>1.587</u>	<u>1.843</u>
<i>Overige financiële beleggingen:</i>			
Aandelenfondsen		820.756	682.595
Obligaties		8.402.480	7.977.480
		<u>9.223.236</u>	<u>8.660.075</u>
		10.374.823	9.756.918
Vorderingen			
<i>Vorderingen uit directe verzekering op:</i>			
Intermediairs	2.	688.037	660.984
Vorderingen uit herverzekering		240.637	1.196.727
Overige vorderingen		9.472	415
Belastingen		552.724	346.429
		<u>1.490.870</u>	<u>2.204.555</u>
Overige activa			
Materiële vaste activa		75.508	97.203
Liquide middelen	3.	5.367.898	4.297.622
		<u>5.443.406</u>	<u>4.394.825</u>
Overlopende activa			
Lopende rente en huur		58.843	28.032
Overlopende acquisitiekosten		1.336.491	1.283.524
Overige overlopende activa		61.485	334.695
		<u>1.456.819</u>	<u>1.646.251</u>
Totaal Activa		18.765.918	18.002.549

Passiva		31 december 2023	31 december 2022
Eigen vermogen	4.		
Overige reserves		10.436.348	10.420.889
Technische voorzieningen	5.		
<i>Voor niet-verdiende premies:</i>			
Bruto		4.139.742	4.710.517
Herverzekeringsdeel		-2.968.298	-2.854.299
Overlopende commissie herverzekering		1.156.603	1.192.256
		2.328.047	3.048.474
<i>Voor te betalen schade:</i>			
Bruto		17.986.798	16.390.627
Herverzekeringsdeel		-15.407.413	-14.365.090
		2.579.385	2.025.537
		4.907.432	5.074.011
Voorzieningen			
Overige	6.	143.829	141.718
Schulden			
<i>Schulden uit directe verzekeringen:</i>			
Intermediairs		430.423	72.898
Schulden uit herverzekering		935.278	730.585
Groepsmaatschappijen		1.213.448	898.378
Belastingen en sociale lasten	7.	131.042	113.714
Overige schulden	8.	410.179	393.211
		3.120.370	2.208.786
Overlopende passiva	9.	157.939	157.145
Totaal Passiva		18.765.918	18.002.549

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

2023
2022
Technische rekening schadeverzekering
Verdiende premies eigen rekening

Bruto premies	42.569.793		39.328.653	
Herverzekeringspremies	-35.758.958		-33.071.756	
	<u>6.810.835</u>		<u>6.256.897</u>	
Wijziging technische voorzieningen:				
Niet-verdiende premies				
Bruto	570.775		-1.236.815	
Aandeel herverzekeraars	113.999		-163.832	
	<u>684.774</u>	7.495.609	<u>-1.400.647</u>	4.856.250

**Van niet-technische rekening toe-
gerekende opbrengst uit beleggingen**
184.000
33.000
Schaden eigen rekening

Bruto schaden	-19.454.729		-24.734.402	
Aandeel herverzekeraars	16.396.403		21.661.298	
	<u>-3.058.326</u>		<u>-3.073.104</u>	
Wijziging voorziening te betalen schaden:				
Bruto	-1.596.171		-2.275.014	
Aandeel herverzekeraars	1.042.323		2.541.753	
	<u>-553.848</u>	-3.612.174	<u>266.739</u>	-2.806.365

4.067.435
2.082.885
Bedrijfskosten

Acquisitiekosten	10.	-15.602.032		-14.402.189	
Wijziging overlopende acquisitiekosten		52.967		2.423	
		<u>-15.549.065</u>		<u>-14.399.766</u>	
Beheer- en personeelskosten en afschrijving bedrijfsmiddelen	11.	-3.385.205		-3.285.094	
Commissie- en winstdelingen ontvangen van herverzekeraar		14.197.924		14.040.704	
Wijziging overlopende commissie herverzekeraar		35.653		109.691	
		<u>14.233.577</u>	-4.700.693	<u>14.150.395</u>	-3.534.465

**Resultaat technische rekening
schadeverzekering**
-633.258
-1.451.580

2023

2022

Niet-technische rekening

Resultaat technische rekening schadeverzekering		-633.258		-1.451.580
Opbrengst uit beleggingen				
Opbrengsten uit deelnemingen		-256		-164
<i>Opbrengsten uit andere beleggingen</i>				
Terreinen en gebouwen		98.737		98.365
Overige beleggingen	12.	146.100		58.793
Waardeveranderingen van beleggingen		403.866		45.000
Gerealiseerde winst op beleggingen		82.948	731.395	-
Beleggingslasten				
Beheerkosten en rentelasten		-33.710		-37.432
Waardeveranderingen van beleggingen		-70.616		-796.383
Gerealiseerd verlies op beleggingen		-	-104.326	-883.028
Aan technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen			-184.000	-33.000
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			-190.189	-2.165.614
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			205.648	-147.202
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen			15.459	-2.312.816

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in het Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9 afdeling 14 en de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605 Verzekeringsmaatschappijen.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie is weergegeven in hele euro's tenzij anders toegelicht.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders vermeld.

Beleggingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin de maatschappij invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de maatschappij in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst- en verliesrekening wordt het aandeel van de maatschappij in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de maatschappij niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen. Haar aandeel in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en –verminderingen van de deelnemingen wordt ook in de wettelijke reserve opgenomen.

De balanswaarde wordt eveneens aangepast voor rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de onderneming waarin wordt deelgenomen. Deze aanpassing van de balanswaarde komt ten laste of ten gunste van het eigen vermogen. Indien de waardering van een deelneming volgens deze methode negatief is geworden, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Voor zover de deelnemende rechtspersoon het voornemen heeft deze deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening onder de passiva opgenomen ter grootte van de uit deze hoofde mogelijkerwijs te verwachten nadelen.

Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in de herwaarderingsreserve. Uitzondering hierop vormen financiële instrumenten en andere beleggingen die worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Waardevermeerderingen van die activa worden onmiddellijk in het resultaat verwerkt. Daarnaast wordt voor die activa een herwaarderingsreserve gevormd ten laste van de overige reserves als geen sprake is van frequente marktnoteringen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Er worden kosten vanuit de technische rekening toegerekend aan de volmachtactiviteiten welke onder opbrengst uit deelnemingen worden gepresenteerd. De toerekening van de kosten van Noorderlinge B.V. wordt bepaald op basis van de 'activity-based-costing'-methode.

Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans

1. Beleggingen in groepsmaatschappijen	2023	2022
Rekening-courantverhoudingen langlopende karakter (1)	1.587	1.843
Deelnemingen in groepsmaatschappijen (2)	-	-
	1.587	1.843

(1) Rekening-courantverhoudingen op groepsmaatschappijen langlopende karakter	2023	2022
ZevenNoord B.V.	542.403	542.403
Voorziening op de vordering	-540.816	-540.560
Saldo 31 december	1.587	1.843

Er is voor de overige leningen en de rekening-courantverhouding geen vast aflossingsschema.

(2) Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2023	2022
ZevenNoord B.V. (a)	-	-
Noorderlinge B.V. (b)	-	-
Saldo 31 december	-	-

(a) Deelneming ZevenNoord B.V.	2023	2022
Nettovermogenswaarde 1 januari	-540.560	-540.397
Resultaat deelneming boekjaar	-256	-163
Nettovermogenswaarde 31 december	-540.816	-540.560
Voorziening op de vordering	540.816	540.560
Voorziening op de deelneming	-	-
Saldo 31 december	-	-

(b) Deelneming Noorderlinge B.V.	2023	2022
Nettovermogenswaarde 1 januari	-884.999	-1.362.264
Resultaat deelneming boekjaar	554.283	477.265
Nettovermogenswaarde 31 december	-330.716	-884.999
Waardering naar nihil	330.716	884.999
Saldo 31 december	-	-

Beide deelnemingen hebben een negatief eigen vermogen en worden volgens de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Er zijn geen garanties afgegeven. De negatieve waarde van deelneming ZevenNoord B.V. is als voorziening in mindering gebracht op de aan haar verstrekte financiering. Voor deelneming Noorderlinge B.V. is ultimo 2023 geen voorziening opgenomen.

2. Vorderingen

Op vorderingen op intermediairs zijn geen voorzieningen voor het risico van oninbaarheid in mindering gebracht. (2022: € 0).

3. Liquide middelen

	2023	2022
Rekening-courant banken	4.120.971	4.286.868
Spaartegoeden banken	1.246.875	10.682
Kas	52	72
	5.367.898	4.297.622

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de maatschappij.

4. Eigen vermogen

Overige reserves	2023	2022
Balans per 1 januari	10.420.889	12.733.705
Bij/af: resultaat boekjaar	15.459	-2.312.816
Balans per 31 december	10.436.348	10.420.889

Verschil enkelvoudige jaarrekening en geconsolideerde jaarrekening

Het resultaat over het boekjaar is volgens de enkelvoudige jaarrekening € 554.283 lager ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening. Het eigen vermogen per 31 december 2023 is op enkelvoudig niveau € 330.717 hoger ten opzichte van geconsolideerd. Dit verschil ontstaat door het negatieve eigen vermogen van deelneming Noorderlinge B.V., welke door Zevenwouden op nihil wordt gewaardeerd.

Resultaatbestemming 2023

Aan de algemene vergadering van afgevaardigden wordt voorgesteld het resultaat na belastingen ter grootte van € 15.459 over het huidige verslagjaar volledig toe te voegen aan de overige reserves. Het bestemmingsvoorstel is vooruitlopende op de vaststelling van de jaarrekening reeds verwerkt in de overige reserves.

Solvabiliteitspositie Solvency II (in duizenden euro's)	2023	2022
SCR		
In aanmerking komend vermogen ter dekking SCR	10.665	10.888
Solvabiliteitskapitaalvereiste	5.469	5.302
Solvabiliteitsratio op basis van SCR	195%	205%
MCR		
In aanmerking komend vermogen ter dekking MCR	10.192	10.093
Minimumkapitaalvereiste	4.000	4.000
Solvabiliteitsratio op basis van MCR	255%	252%
Minimumsolvabiliteit (intern)	130%	125%
1 ^e Interventieniveau	220%	225%

De solvabiliteit is weergegeven op basis van de uitgangspunten die gelden onder het regime van Solvency II.

Verschil tussen het eigen vermogen in de jaarrekening en de aanwezige solvabiliteit (in duizenden euro's)	2023	2022
Eigen vermogen in de jaarrekening	10.436	10.421
Verzekeringsverplichtingen	5.512	5.012
Voorziening herverzekeringen	-3.867	-3.099
Overlopende acquisitiekosten	-1.336	-1.284
Overige	-80	-162
Totaal Solvabiliteitskapitaalvereiste	10.665	10.888

Het eigen vermogen is met € 15.000 gestegen door het positief financieel resultaat over het jaar 2023. De verzekeringsverplichting is gestegen met € 500.000 en kan samen worden beoordeeld met de voorziening herverzekering die met € 768.000 is gedaald. Het betreft hier waarderingsverschillen.

De verschillen tussen het eigen vermogen in de jaarrekening en de aanwezige solvabiliteit (Own funds) kunnen als volgt worden verklaard:

- De verzekeringsverplichtingen onder Solvency II zijn gebaseerd op best estimate, anders dan bij de jaarrekeningwaarde (nominale waarde);
- De premievoorziening wordt op een andere manier berekend dan op jaarrekeninggrondslag;
- In de jaarrekening wordt geen expliciete risicomarge opgenomen, onder Solvency II grondslagen wel;
- Onder Solvency II wordt geen rekening gehouden met overlopende acquisitiekosten.

De vereiste solvabiliteit ofwel het solvabiliteitskapitaalvereiste (Solvency Capital Requirement "SCR") per einde verslagjaar is onder te verdelen naar de volgende belangrijkste componenten:

Kapitaalsbeslag per risicogroep (x 1.000 €)	2023	2022
SCR-Schaderisico's	2.982	2.997
SCR-Marktrisico's	901	847
SCR-Tegenpartijrisico	1.371	1.324
SCR-Zorghrisico	51	51
SCR-Operationeel risico	1.262	1.143
Diversificatie-effect	-1.098	-1.060
Totaal Solvabiliteitskapitaalvereiste	5.469	5.302

Het SCR-schaderisico is opgebouwd uit de volgende componenten:

Type schaderisico's (x 1.000 €)	2023	2022
SCR-Catastroferisico	2.028	1.928
SCR-Premie- en reserverisico	1.738	1.862
SCR-Royement	10	16
Diversificatie-effect	-794	-809
Totaal SCR-schaderisico	2.982	2.997

Uit de opbouw van het kapitaalbeslag valt af te leiden dat bij Zevenwouden in het berekende kapitaalbeslag in 2023 het schaderisico ten opzichte van 2022 vrijwel gelijk is gebleven. Dit komt mede omdat de voorwaarden van het herverzekeringscontract gelijk zijn gebleven.

De statutaire directie van Zevenwouden stelt minimaal 130% van de SCR vast als interne solvabiliteitseis. Daarnaast heeft de statutaire directie een 1e interventieniveau van 220% berekend. De risicobereidheid is tevens op dit 1^e interventieniveau gebaseerd. Geen enkel reëel evenement mag de solvabiliteit met meer dan 25% schaden. Het doorlopen van de risicobeheercyclus, waarvan de Own Risk Solvency Assessment ("ORSA") deel uitmaakt, levert waardevolle nieuwe inzichten op. Deze inzichten kunnen worden gebruikt om de risicobereidheid en -profiel bij te stellen. Door middel van de doorrekening van diverse stress-scenario's in de ORSA wordt de passendheid van deze interne solvabiliteitseis getoetst. Uit deze doorrekeningen is gebleken dat deze eis passend is voor Zevenwouden, waarbij voldoende veiligheidsmarge in acht wordt genomen ten opzichte van de wettelijke ondergrens van 100%.

Gevoeligheden

De solvabiliteit van Zevenwouden is kwetsbaar voor (hevige) stormen. Zevenwouden heeft daarom een stress-scenario doorgerekend waarin de kwantitatieve impact op de solvabiliteit tot uiting wordt gebracht. Er wordt aangenomen dat er zich conform de standaardformule een stormscenario voltrekt met een kans van eens in de 200 jaar. Daarbij worden twee stormen als schok op de gehele brandportefeuille van Zevenwouden losgelaten.

Het verloop in de solvabiliteit kan dan als volgt worden weergegeven:

	SCR-ratio	MCR-ratio
Ratio uitgangssituatie	195%	255%
Storm 1	-21%	-2%
Storm 2	-9%	-1%
Ratio na stress-scenario	165%	252%

De daling van de SCR-ratio bij de eerste storm komt vooral door een tijdelijke toename van het tegenpartijkredietrisico. Uit bovenstaande opstelling blijkt dat Zevenwouden na een dergelijk scenario blijft voldoen aan zijn minimumsolvabiliteitseis.

5. Technische voorzieningen

Voorziening voor te betalen schade	2023	2022
Schadereserve	17.913.423	16.335.202
Schadebehandelingskosten (1)	73.375	55.425
Stand per 31 december	17.986.798	16.390.627

Verloop voorziening schadebehandelingskosten (1)	2023	2022
Balans 1 januari	55.425	45.000
Toevoeging / Onttrekking	17.950	10.425
Balans 31 december	73.375	55.425

De voorziening is gebaseerd op de nog openstaande schadedossiers aan het eind van de verslagperiode en de gemiddelde behandelingskosten per dossier.

Overlopende commissie herverzekering

Over de premies aan herverzekeraar ontvangt de maatschappij commissie. Onderdeel van de technische voorziening premies is het aandeel van de herverzekeraar. Overlopende commissie herverzekering betreft de aan dit aandeel verbonden nog niet verdiende commissie.

Voorziening niet-verdiende herverzekeringscommissie	2023	2022
Balans 1 januari	1.192.256	1.301.947
Onttrekkingen	-1.192.256	-1.301.947
Dotaties	1.156.603	1.192.256
Balans 31 december	1.156.603	1.192.256

6. Overige voorzieningen	2023	2022
Voorziening jubileumuitkeringen	63.473	61.362
Voorziening ICT-kosten	80.356	80.356
	143.829	141.718

7. Belastingen en sociale lasten	2023	2022
Loonheffingen	130.716	113.334
PAWW	326	380
Balans 31 december	131.042	113.714

8. Overige schulden	2023	2022
Externe accountant	139.139	125.998
Salarissen en overige vergoedingen	56.334	76.351
Actuariskosten	54.629	60.290
Crediteuren	38.973	84.240
Informatiediensten	35.829	12.774
Zonnepanelen	32.530	-
Schuld aan stichting Zevenwouden	26.740	26.740
Pensioenbeheer	26.005	-
Vermogensbeheer	-	6.818
Balans 31 december	410.179	393.211

9. Overlopende passiva	2023	2022
Reservering vakantiedagen	157.939	157.145
Balans 31 december	157.939	157.145

Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige winst- en verliesrekening

10. Bedrijfskosten

Acquisitiekosten		2023	2022
Acquisitiekosten	Doorlopende provisie	10.120.248	9.331.814
	Tekencommissie	5.481.784	5.070.375
		15.602.032	14.402.189
Wijziging overlopende acquisitiekosten	Doorlopende provisie	-33.779	-714
	Tekencommissie	-19.188	-1.709
		-52.967	-2.423

11. Beheer- en personeelskosten en afschrijving		2023	2022
Personeelskosten		4.564.455	4.375.160
Afschrijving materiële vaste activa		39.458	39.135
Overige bedrijfskosten		2.790.018	2.654.815
Totaal kosten		7.393.931	7.069.110
Toerekening aan niet technische jaarrekening beheerslasten Noorderlinge B.V.		-4.008.726	-3.784.016
		3.385.205	3.285.094

De toerekening van kosten aan Noorderlinge B.V. wordt bepaald op basis van de kosten van haar activiteiten.

Werknemers

Zevenwouden had gedurende het boekjaar gemiddeld, berekend op fulltime basis (fte), 41 werknemers in dienst (2022: 39).

Bezoldiging raad van commissarissen

Voor de bezoldiging van de raad van commissarissen kwam in 2023 een bedrag van € 63.317 (2022: € 58.951) ten laste van de maatschappij.

Bezoldiging statutaire directie

Voor de bezoldiging van de statutaire directie kwam in 2023 een bedrag van € 509.848 ten laste van de maatschappij (2022: € 482.145). De bezoldiging is bepaald op basis van de componenten van RJ271. De lease- en brandstofkosten van de ter beschikkingstelling van een auto zijn toegekend aan de bezoldiging.

Honoraria accountantsorganisatie

Het totaal van de ten laste van het resultaat van het boekjaar gebrachte honoraria voor werkzaamheden van de externe accountant (Deloitte Accountants B.V.) bedraagt € 175.000 (2022: € 165.836). Dit bedrag is als volgt onder te verdelen:

	2023	2022
Controle van de jaarrekening	146.000	136.125
Overige assurance-werkzaamheden (QRT)	29.000	27.225
Niet aan de controle gerelateerde dienstverlening	-	-
Nagekomen kosten voorgaand boekjaar	-	2.486
	175.000	165.836

12. Opbrengsten uit overige beleggingen	2023	2022
Obligaties	85.082	66.629
Aandelen	8.307	
Banken	52.123	-7.836
Overig	588	-
	146.100	58.793

Ondertekening van de jaarrekening

Leeuwarden, 3 april 2024

Raad van commissarissen

Statutaire directie

G.B. Duursma, voorzitter

W.R.D.W. Nauta, voorzitter

I. Woldringh

J.H. Lubbers, financieel directeur

N.W. de Boer

E. van Hoorn

A. Kremer

Overige gegevens

Statutaire regeling betreffende de bestemming van de winst

De statutaire bepalingen inzake de winstverdeling zoals vastgesteld in artikel 17 van de statuten is als volgt:

1. Ten laste van het batig saldo blijktens de jaarrekening worden tenminste zodanige bedragen toegevoegd aan de algemene reserve als nodig zijn om de solvabiliteitsmarge aanwezig te doen zijn waarover de maatschappij krachtens de Wet op het Financieel Toezicht dient te beschikken.
2. Indien de jaarrekening van enig boekjaar een nadelig saldo aanwijst, zal het tekort worden gedekt ten laste van de algemene reserve of uit een of meer aanwezige reservefondsen. Ten laste van door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de leden en de raad van commissarissen van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. zoals vereist in, de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 200.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van het eigen vermogen. Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat hiervan ook de SCR-ratio is afgeleid, en deze ratio over het algemeen door de stakeholders als belangrijk kengetal wordt gezien voor de financiële robuustheid van de organisatie. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 10.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. staat aan het hoofd van een groep met onderliggende entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. en Noorderlinge B.V. Bij deze onderdelen hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne-beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne-beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar pagina 17-22 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn frauderisicoanalyse heeft opgenomen en pagina 31 van het jaarverslag waar de raad van commissarissen op deze frauderisicoanalyse reflecteert.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling, rapportages van de sleutelfuncties en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de elementen die tot fraude leiden: rationalisatie, druk (motivatie) en gelegenheid. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Wij hebben de frauderisicoanalyse (onderdeel van de SIRA) van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. beoordeeld en het management, de met governance belaste personen en anderen binnen Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A., waaronder de risk en compliance officer om inlichtingen verzocht.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Omschrijving:

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze overzichten op te stellen door interne-beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de interne-beheersingsmaatregelen en de processen aangaande het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. Ook hebben wij de processen rondom totstandkoming van financiële verslaggeving en het identificeren van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering beoordeeld. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiliging in de IT-systemen en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Daarnaast hebben wij specifieke aandacht gegeven aan:

- Schattingen door het management:
Identificeren en toetsen van de belangrijkste schattingen onderliggend aan de berekening van de technische voorzieningen. Hierbij hebben wij specialisten ingezet op het gebied van de actuariële berekeningen. Wij hebben specifieke aandacht besteed aan mogelijke tendenties vanuit het management bij het opstellen van deze schattingen. Ook hebben wij een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het vorige boekjaar, waaronder uitloopresultaten analyses uitgevoerd.
- Genereren en verwerken van journaalposten:
Het selecteren en toetsen van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen in de verantwoorde premies of journaalposten met frauduleuze kenmerken of omschrijvingen.
- Significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering:
Daarnaast hebben wij gesprekken gevoerd met diverse functionarissen waarbij is bevestigd dat er geen significante transacties waren buiten de normale bedrijfsvoering.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij de leden van de directie en de raad van commissarissen.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de entiteit door het lezen van notulen, correspondentie met de toezichthouders en rapporten van internal audit, alsmede door het inwinnen van inlichtingen bij de sleutelfuncties (risk, compliance en actuariael).

Voor zover materieel voor de jaarrekening, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, het (vennootschaps)belastingrecht en de vereisten in het kader van Titel 9 van Boek 2 BW en de regelgeving van Solvency II aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de jaarrekening.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de jaarrekening.

Daarnaast is de Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. onderworpen aan overige wet- en regelgeving, zoals ook benoemd in de NBA Handreiking 1143 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij (her)verzekeraars, waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de jaarrekening, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. en de complexiteit van deze overige wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de entiteit, voor de mogelijkheid van de entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van de verzekeringsactiviteiten); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de jaarrekening. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens van) niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak continuïteit

De directie heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en de directie bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de solvabiliteitspositie, combined ratio's, liquiditeitsratio's en de inbaarheid van de vorderingen.
- Nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- Controleren van de in de toelichting van de jaarrekening opgenomen informatie gerelateerd aan Solvency II in relatie tot de door ons uitgevoerde werkzaamheden op de Solvency II staten.
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening, rekening houdend met onze kennis uit de controle en ontwikkelingen in de branche zoals de impact van de inflatieontwikkelingen op de premies en schade.
- Inwinnen van inlichtingen bij de directie over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.
- Het kennisnemen van de uitkomsten van de door het management opgestelde Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) inclusief de beoordeling van de onderkende stress-scenario's.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en uitgangspunten die de directie in de continuïteitsbeoordeling heeft betrokken.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving van het kernpunt

Waardering technische voorziening te betalen schaden inclusief herverzekeringen

Zevenwouden heeft een significante technische voorziening voor te betalen schaden (bruto) van € 18,1 miljoen. Dit betreft 93% van het balanstotaal.

De bepaling van de technische voorziening voor te betalen schaden bevat significante inschattingen ten aanzien van onzekere toekomstige uitkomsten, waaronder de inschatting van de toekomstige uitkeringen, de kostenvoorziening en de IBN(E)R. Verschillende bronnen en assumpties worden gebruikt om deze verplichtingen in te schatten (zoals inschattingen van schade-experts en actuariële technieken op basis van historische gegevens en patronen). Tevens wordt rekening gehouden met de impact van het herverzekeringsdeel bij het bepalen van de netto voorziening voor te betalen schaden.

Het bepalen van de technische voorziening voor te betalen schade door Zevenwouden is een complex en deels subjectief proces doordat belangrijke schattingen moeten worden gemaakt door het management en is daarom een kernpunt in onze controle.

Voorts heeft Zevenwouden een quota share herverzekeringscontract, waarbij een aanzienlijk deel wordt herverzekerd. Het risico ziet met name toe op de juiste uitvoering van het herverzekeringsbeleid als ook het risico aangaande de kredietwaardigheid van de herverzekeraars.

De onzekerheden bij de technische voorzieningen voor te betalen schaden zijn toegelicht in noot 10 van de geconsolideerde jaarrekening en noot 5 van de enkelvoudige jaarrekening.

De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd

Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:

- De opzet en het bestaan van de interne-controleprocedures rondom het bepalen van de technische voorzieningen beoordeeld.
- Het toetsen van de voorziening voor te betalen schaden aan de hand van intern opgestelde kwalitatieve en kwantitatieve analyses, waaronder de analyse van de uitloopresultaten.
- Het toetsen van de normschadebedragen, voor de schademeldingen van individueel beperkte omvang, op basis van ervaringscijfers zoals beschikbaar bij Zevenwouden.
- Het bespreken van algemene schadeontwikkelingen en specifieke grote en bijzondere schaden aan de hand van de onderliggende schadedossiers en bijbehorende rapporten van schade-experts.
- Het evalueren van de uitkomsten van de beoordeling van de toereikendheid van de technische voorzieningen ultimo 2023 zoals uitgevoerd door de interne actuariële functiehouders van Zevenwouden. De interne actuariële functiehouders zijn in haar werkzaamheden ondersteund door een extern expert.
- Specifieke werkzaamheden op de herverzekeringen betreffen het beoordelen van de kredietwaardigheid van de herverzekeraars, het bepalen van de juistheid van de herverzekeringspremies als ook het aansluiten van het herverzekeringsdeel van de schades.
- Specifieke werkzaamheden uitgevoerd op de totstandkoming van gebruikte schadedriehoeken en op de door de directie gehanteerde assumpties in de bepaling van de voorziening. Hierbij hebben wij specialisten ingezet om ons te assisteren bij deze controlewerkzaamheden.

Ten slotte hebben wij beoordeeld of de toelichting zoals opgenomen in de jaarrekening (noot 10 en 5) voldoet aan de verslaggevingsvereisten.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
	<p data-bbox="826 524 1189 555">Onze observatie bij dit kernpunt</p> <p data-bbox="826 589 1428 813">Wij achten de door Zevenwouden toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor te betalen schaden aanvaardbaar. Tevens achten we de toelichting in de algemene grondslagen en noot 10 van de geconsolideerde jaarrekening en noot 5 van de enkelvoudige jaarrekening toereikend.</p> <p data-bbox="826 846 1404 943">Naar aanleiding van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen significante bevindingen geconstateerd.</p>
<p data-bbox="199 976 767 1039">Waardering technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's</p> <p data-bbox="199 1072 466 1104">Niet verdiende premies</p> <p data-bbox="199 1137 791 1265">De niet verdiende premies heeft betrekking op ontvangen premies waarvoor dekking in het volgende jaar ligt. Dit is een mathematische berekening zonder schattingselementen.</p> <p data-bbox="199 1299 759 1330">Lopende risico's – premietekortvoorziening brand</p> <p data-bbox="199 1364 782 1688">De premietekortvoorziening heeft betrekking op lopende risico's per ultimo 2023. Eind 2023 is de premie hoogte voor 2024 vastgesteld. Voor de brand portefeuille is geconstateerd dat de voorgestelde premie niet toereikend is. Om die reden is een premietekortvoorziening van € 540.000 bepaald, representerend 2,8% van het geconsolideerde balanstotaal. De voorziening is opgenomen onder de technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's.</p> <p data-bbox="199 1722 788 1942">De berekening van de premietekortvoorziening bevat significante inschattingen van onzekere toekomstige uitkomsten. Er worden verschillende assumpties gebruikt om deze verplichtingen in te schatten. Dit betreft met name de inschatting van de toekomstige premies, de verwachte schades en verwachte beheerskosten voor 2024.</p>	<p data-bbox="826 976 1423 1008">Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:</p> <ul data-bbox="831 1041 1410 1400" style="list-style-type: none"><li data-bbox="831 1041 1410 1169">• De opzet en het bestaan van de interne-controleprocedures rondom het bepalen van de technische voorzieningen niet verdiende premies en lopende risico's beoordeeld. <li data-bbox="831 1176 1410 1272">• De berekening van de premietekortvoorziening beoordeeld en aansluiting gemaakt met onderliggende documentatie. <li data-bbox="831 1279 1410 1400">• De aannames van het management ten aanzien van het geschatte combined ratio en de ontwikkelingen van de brandportefeuille (ingeschatte premieverhogingen) beoordeeld. <p data-bbox="826 1433 1189 1464">Onze observatie bij dit kernpunt</p> <p data-bbox="826 1498 1428 1756">Wij achten de door Zevenwouden toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening niet verdiende premies en lopende risico's aanvaardbaar. Tevens achten we de toelichting in de algemene grondslagen en noot 10 van de geconsolideerde jaarrekening en noot 5 van de enkelvoudige jaarrekening toereikend.</p> <p data-bbox="826 1789 1404 1886">Naar aanleiding van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen significante bevindingen geconstateerd.</p>

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
<p>Door inherente risico's en onzekerheden is het denkbaar dat bij het berekenen van de technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (premietekortvoorziening) de gehanteerde uitgangspunten afwijken van de uiteindelijke uitkomsten.</p> <p>Het risico bestaat dat de technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (premietekortvoorziening) niet is bepaald op basis van passende uitgangspunten en/of de meest recente informatie, waardoor deze voorziening wellicht niet juist is gewaardeerd.</p> <p>De onzekerheden bij de technische voorzieningen zijn toegelicht in noot 10 van de geconsolideerde jaarrekening en noot 5 van de enkelvoudige jaarrekening.</p>	
Beheersing volmachtactiviteiten	<p>Wij hebben de opzet en het bestaan van de interne-beheersingsmaatregelen rondom de het volmachtenproces beoordeeld. Hierbij hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p>
<p>De volmachtportefeuille is een cruciaal deel van de activiteiten van Zevenwouden. Door middel van gevolmachtigden worden de producten van Zevenwouden verkocht en wordt een groot deel van de schaden behandeld en uitgekeerd. Ten aanzien van dit kernpunt ziet onze aandacht met name toe op de beheersing van de volmachten door de organisatie waarbij wij verwachten dat voldoende analyses worden uitgevoerd om onjuistheden (met betrekking tot de financieel verantwoording) te detecteren, inclusief het aansluiten van de rekening-courantopgaves en het uitvoeren van volmachtaudits.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen dat een volmachtenbeleid aanwezig is en wordt toegepast. • Vaststellen dat volmachten periodiek worden gemonitord, waarbij de financiële kerngetallen en ratio's worden beoordeeld. • Vaststellen dat periodiek aansluitingen worden gemaakt tussen de financiële afrekening van de gevolmachtigde, de verantwoording in de verzekeringstechnische administratie en de financiële administratie. • Kennisnemen van de financiële verantwoording 2022 opgesteld door de volmachtnemer en bijbehorende controleverklaring van de volmachten inclusief de aansluiting met de verzekeringstechnische administratie inclusief de analyse van eventuele verschillen. Daarnaast hebben wij kennis genomen van het NVGA-protocol en de rapportages die hiervoor door de volmachten zijn aangeleverd. • Vastgesteld dat jaarlijks maatschappij-audits plaatsvinden waarbij wij kennis hebben genomen van de uitkomsten van deze audits.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiting gemaakt tussen verzekeringstechnische administratie en de financiële administratie. • Saldovestigingen opgevraagd bij de betreffende volmachten en vastgesteld dat de geboekte premie, schaden, tekencommissie, provisie en schadereservering voor het huidige boekjaar aansluit op verzekeringstechnische administratie en de financiële administratie.
	Onze observatie bij dit kernpunt
	Naar aanleiding van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen significante bevindingen geconstateerd ten aanzien van financiële verantwoording van de volmachten.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Verslag van directie.
- Verslag van de raad van commissarissen.
- Verslag van de raad van afgevaardigden.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het directieverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 1 augustus 2019 benoemd als accountant van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij 'Zevenwouden' U.A. vanaf de controle van het boekjaar 2019 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de maatschappij in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de maatschappij te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de maatschappij haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de maatschappij.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de maatschappij.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de maatschappij haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een maatschappij haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan het auditcommissie op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 3 april 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: C.J. de Witt RA